

CZECHOSLOVAK

ISSN 0818 - 9129 • REGISTERED BY AUSTRALIA POST - PUBLICATION NO. VBH 7732

Panorama

REVUE PRO ČECHY A SLOVÁKY

1988

ŘÍJEN

\$2.25

10

BRUNNEN

TO BYL ZASE MĚSÍC ' ZÁŘÍ

1. 9. - Australská vláda všemi silami zabráňuje publikování dalších částí poznámek bývalého ministra zahraničních věcí a příštího austral. guvernéra, které se neličotivě zmiňují o sousedních zemích; zvláštní, co někteří dospělí lidé dají na papír...

2. 9. - Mezi dětmi z chudších rodin je dvakrát víc kuřáků než mezi dětmi z "lepších kruhů", zjišťuje australská věda bystře...

3. 9. - Referendum o navrhovaných změnách australské ústavy naprostým debaklem vlády, když dvě třetiny obyvatelstva odpovídají NE: tak zle ještě není, aby se někdo hrnul dát větší moc politikům ve více, že politik, vzor slušnosti, nikdy nezklame...

4. 9. - Řidič nákladáku, který u Ayers Rock vjel do místní putyky a zavraždil tam 5 lidí, dostává povolení oženit se v kriminále se svou přítelkyní...

5. 9. - Zjištěno, že na 17,400 australských úředníků je plně zaměstnáno rušením svých vlastních nařízení a vymyšlením nových, která se záhy zase ruší, čímž dosáhli stupně naprosté nepostradatelnosti pro chod státu... L. Walesa po jednání s vládou přemlouvá stávkující dělníky v Polsku ke skončení vlny stávek, neboť prý je naděje, že Solidarita bude opět povolena...

6. 9. - Při návratu sov. - afghánské posádky sov. kosmické lodě na Zem selhává počítač, takže propagandistická selanka se mění v propagandistický horror: zachránění pět minut po dvanácté...

7. 9. - SSSR přiznává, že Brežněv v roce 1976 klinicky zemřel a byl znovu nastartován, nicméně dalších 6 let už nebyl schopen chápat, co se kolem vlastně děje: v roce 1968 to ale ještě nebyl maňásek, nic ho neomlouvá...

8. 9. - Kongres australských válečných veteránů požaduje, aby zvýšené sociální podpory byly vypláceny jen skutečným australským domorodcům a ne každému, kdo to o sobě tvrdí... Trapas při předvolebním projevu G. Bushe, když si plete datum japonského útoku na Pearl Harbour, klíčové datum moderní amer. historie, o plně tři měsíce...

9. 9. - Australská autorka, obviněná, že částí své práce opsala ze starého románu, se cestou do banky nemůže udržet smíchem, neboť následující dohadování ve sdělovacích prostředcích jí na honorářích vyneslo 3 miliony dolarů... Kromě všech dalších strašných zel, která má na svědomí zvyšující se hladina ozónu v ovzduší, způsobuje i dřevění kondomů, sděluje se z USA...

10. 9. - Cestující dopravního letadla na lince z Madeiry do Londýna šokováni prosbou kapitána, aby mu půjčili \$2,400 na benzin, protože na letišti odmítli přijmout jeho úvěrovou kartu...

11. 9. - Austral. vláda rozhoduje, že velryby mají právo na soukromí, a zakazuje se k nim přibližovat na méně než 30 metrů, s lodí na 100 metrů a s letadlem na 300 metrů... V Estonku nevidaná demonstrace 300,000 lidí, kteří v čele s šéfem tamější kom. strany požadují naprosté odtržení od SSSR...

13. 9. - Z Británie vypovězen kubánský velvyslanec spolu s dalším diplomatem pro střelbu z pistole na ulici: předtím pro maviplaci s pistolí vykopnut z Londýna i vietnamský "diplomat"... Gorbačov při návštěvě Sibiře zahrnut stížnostmi obyvatel, často velmi ostrých: posilou nespokojenců vědomí, že ze Sibiře těžko poslat na Sibiř...

14. 9. - Vláda NSW rozhoduje, že studenti, kteří sprostými slovy či fyzicky napadnou učitele, budou stíháni soudně: za temného dávnověku stačil tátův řemen... Papež při cestě do Afriky odmítá navštívit JAR, aby se vyhnul možným dohadům, zlé počasí ho však nutí přistát v Johannesburgu: člověk míní...

15. 9. - Největší saga austral. kriminální historie končí u soudu v Darwinu, když manželé Chamberlainovi po 8 letech zproštění obvinění z vraždy své dcery Azarie, tajemně zmizelé u největšího kamene světa Ayers Rock... Izraelský min. předseda na návštěvě v Budapešti...

16. 9. - Amerika zjišťuje, že G. Bush v předvolební kampani nabral druhý dech a boří iluzi levice, že v prezidentských volbách je vše jasné...

17. 9. - Začínají OH v Soulu, které vstoupí do dějin nejen počtem vynikajících výkonů, ale i řetězem skandálů s dopingem... Po týdnech nadějí, že se lidem v Barvě podaří vypudit marxistickou vládu, která zničila ekonomiku jedné z kdysi nejbohatších zemí třetího světa, přebírá moc armáda...

18. 9. - Zase o trochu jasnější, co to vlastně je glasnost: v SSSR vyhlášen zákon, podle něhož účastníci nepovolených demonstrací se budou trestat pracovními tábory...

19. 9. - SSSR žádá Austrálii, aby tlačila USA směrem ke zrušení vojenských základem na Filipínách... Na Sibiři vzkrísěn jakýsi primitivní živočich po 90 letech spánku ve zmraženém stavu: a teď hurá na Lenina...

20. 9. - SSSR přesouvá silné vojenské jednotky do Arménie... Býv. rumunský král Michal z exilu vyzývá k všeobecnému povstání proti Ceausescovi: nezdá se ale, že by někdo slyšel...

21. 9. - Průměrný Australan sní za život 12 krav, 71 ovci a 1100 kuřat, zjišťuje se... V Jižní Austrálii bude postavena socha legendárnímu domorodému stopaři, který vyřešil na 70 zapeklitých kriminálních případů, na nichž si předtím policie vylámala zuby se svými heli-koptéry, psy a vši technikou...

22. 9. - Vdova po posledním čínském císaři, žijící v ústraní v Pekingu, se stává turistickou atrakcí v náhlém návalu sentimentálního zájmu o to, co bylo před Maem...

KONEC MĚSÍCE

v Austrálii ve znamení předčasných voleb ve státě Victoria, jejichž nejasný výsledek cuchal nervy politických partají ještě po několik dalších dnů... V Moskvě narychlo svolaná plenární zasedání ÚV KSSS a Nejvyššího sovětu SSSR zase jednou uvolnila stavidla tzv. expertů na Kreml, kteří v podstatě nevědí nic, ale jsou za to přesto dobře placeni: padne Gorbačov?, tážali se. Zdá se, že opak se stal pravdou, v propadlém zmizel Mr. "Nět" Gromyko a ještě někoho vzal s sebou... Američané se úspěšně vrátili do vesmíru a Moskva proto pospíšila se zveřejněním snímku sovětského kosmoplánu: americkému jako by z oka vypadl... A samozřejmě olympijské hry v Soulu: pytel světových rekordů posypaných drogami, babky na lavičkách pokývují hlavami, kam to ten sport míří, a mají pravdu...

**...a to zas bude příští měsíc,
určitě!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!**

Síla jazyka ouředního je veliká a měla by se vyjadřovat v násobcích megaton té výpouštniny s nevyslovitelným jménem, s nímž se srovnává účinek atomových pum. Ač ouřadem opovrhujeme a spíláme mu - nahlas, nemůže-li na nás, a tajně v duchu, pokud na nás může - jeho mluva, již se pošklebujeme, nás ve skutečnosti fascinuje a vztahujeme po ní ručky pokaždé, chceme-li dodat vášnosti sami sobě, chceme-li světu něco povědět. A je to tak dobře: svou myšlenkou škodu nenaděláme, neboť každému,

UVODNÍK který není úvodníkem

kdo zrovna nekloubí přesložitá souvětí ouřední mluvy, aby podtrhl své vládní JÁ, je něco takového z duše protivné, takže vše zahodí po přečtení prvních tří řádků a svět se točí dál.

Karel Havlíček nebyl ouřada - proboha, ani trochu. Král Ladva je tedy něco jiného než domovní řád, vyvěšený v zatushlém příjezdu, a epigram není vyhláška o povinné registraci psů - proboha, ani trochu ne. Obojí se snaží něco říkat: rozdíl však v tom, že Havlíček něco lidem ve své době říkal a pořád ještě něco řekne, zatímco s domovním řádem je to jak s portrétem císaře pána U kalicha, o vyhláše o psech ani nemluvě.

Proč tedy, chceme-li něco říci, to neřekneme epigramem? Aha, a jsme u toho. Epigram je, když máme jasno v hlavě a chceme něco doopravdu říci; traktát v řeči ouřední je, když chceme mluvit, mluvit, mluvit. A protože publikum - je-li jaké - odejde zdých otráveně do hospody, nezbývá než to hodit na papír.

Cítíme jaksí, že by bylo milé žít ve státě, který by místo ústavy měl epigram či aforismus, kde by epigramy či aforismy nahradily i celé to další blebleble. Hlavní projev na sjezdu politické strany by trval deset vteřin, celý diskuse dvě, tři minuty. Nebylo by to fajno? Bylo, bylo, jistěže.

Nicméně, není nám to souzeno, zdá se. Stane-li se jednou tam, odkud jsme přišli, NEČO, nepložíme do vlnku změny /kterou za nás někdo udělal/ užli svazeky jasných myšlenek, aforismů, epigramů; jestli se to doopravdy stane, vyřítí se naopak z mnoha koutů světa mužové a ženy s balíčky hustě psaných ouředních frází na formátu A4, možná i A3, to pro většinu díraz, aby tam ve středu Evropy vyskočili na bedničku od okurek se slovy - tak jsme tady. Víte, kolik je po exilových šupletech napsáno ústav přístěho československého státu? Nelze spočítat, jsou to mraky. V jednom exilovém šupletu /ale dost možná nejen jednom/ je i návrh ústavy celého světa, celé zeměkoule; přece nejsme troškaři. Nespočetně je různaných "přístěh" vlády, chrlicích proklamace a návrhy zákonů o všem možném: to se koupí lettraset za dolar pade, udělá hlavíčka, s tou pak na fotokopírce x kopíř po dvacet centech kus - a už jste někdo, už máte papír se zdhlavím, už máte patent na jazyk ouřední, ubohý národe v srdci Evropy, těš se!, těš se!

Omyl. Nikdo se netěší a nikdo se netřese. Stane-li se tam doopravdy ono NEČO, ten, kdo to NEČO udělá /zatímco my tady barbecue, whisky s ledem, slunce, voda vzduch, náš přítel, náš druh/, nepochybně bude mít vlastně š ple k prasknutí, to v horším případě; v lepším případě jen svazek aforismů, které utpíně a jasně definují směr - a na to vše ostatní si najme pár studentů práva, kteří za párek s hořčicí a tři piva ten nudný a nešťivý zbytek udělají rychle, přesně, včas.

A protože to snad zase jednou bude slušný stát, kdokoli si v papírnictví bude moci koupit lettraset, půjčit fotokopírku a začít sdělovat světu, že "po schodech domu plivati a zvuky hlučné vydávati jet zapovězeno ouředně."

• Z OBSAHU •

Panoráma č. 10, ročník III., říjen 1988

To byl zase měsíc září.....	2
Úvodník, který není úvodníkem.....	3
J. Kovář: Res publica.....	4
V. Kříž: Neúnavný autor Niagary.....	6
P. Chudožilov: Balada o severu.....	8
J. Wolf: Mohli jste se chechtat.....	9
J. Lion: Jednou přišel dopis z Vídně.....	10
V. Donát: Hlas generace, hlas národa.....	11
Zadáno pro australskou policii.....	12
V. Tábořský: Festivalová ruleta.....	14
J. Sýkora: Moje dobrá stránka.....	16
V. Kříž: Byl jsem konzulem Hutt River.....	17
J.J. Staněk: Čím žije Evropa?.....	18
O knihách nových a jiných.....	19
Kultura.....	20
Na SBS TV.....	21
PŘEDPLATNÍ LÍSTEK.....	21
Sport.....	21
U nás v.....	22
Oznámovatel, Hledáme se, Z dopisů.....	23

J. Spiegl ofotografoval pro dnešní titulní strunu "první" čs. poštovní známku po r. 1918. Tou opravdu první - původní - byly pak později slavné Muchovy Hradčany, proslavené mj. tím, že slunce nad nimi bylo v pozici. v jaké nikdy nemohlo být doopravdy.

• STALO SE • NESTALO SE • KOLEM PANORÁMY

Zdražuje se nám poštovné: u komunistů by se za to vládě ještě muselo poděkovat, tady se nemusí. Tedy neděkujeme.

PO UZÁVĚRCE

TOOHEYS 1000, slavný australský automobilový závod v Bathurstu, vyhrála dvojice Longhurst - Mezera na Ford Sierra RS 500. Tomáš Mezera, 29, který uprchl z Československa, aby - jak zdůraznil austral. tisk - mohl závodit, již slavil úspěch v Austrálii i zámoří, ovšem vítězstvím v Bathurstu se zařadil mezi světovou extratřidu.

PANORÁMA CZECHOSLOVAK PANORAMA ČESKOSLOVENSKA PANORAMA

- A REVUE FOR CZECHS AND SLOVAKS •
- REVUE PRO ČECHY A SLOVÁKY •

35 Massey Street, Doncaster, Vic.3108, Australia
Tel.: (03) 848 9802

Vydavatel Czechoslovak Panorama • Redaktor Jiří Hodač
• Tisk Newsprinters Pty Ltd •

Řídí redakční rada. Podepsané materiály - i značkou či pseudonymem - vyjadřují názory autorů, které se mohou i zásadně lišit od názoru redakce.

Obsah inzerce odpovídá poskytnutým údajům. Informace o předplatném na str. 21.

Uzávěrka pro externí materiály vždy 20. dne v měsíci. Nevyžádané rukopisy se nevracejí.

RES PUBLICA

V tomto osmičkové končícím roce se náměty vnucují samy, aniž by zamyšlení nad některými z nich působilo velké potěšení. Máme říjen a tak nelze přehlédnout sedmdesáté výročí založení Republiky československé. O nynějším

stavu té republiky svědčí to, že se v ní oslavoval 28. říjen jako "Den znárodnění": Takže jen v exilu oslavují Čechoslováci den vyhlášení samostatnosti ČSR vydatně, dojemně, často až pateticky, což je ovšem poněkud paradoxní, neboť právě emigranti ukázali republice záda a dávají přednost žítí v cizině.

Sedmdesát let je doba dost dlouhá na to, aby bylo možné dívat se na vznik ČSR s nesentimentálním odstupem. Mne zajímá především otázka vztahu existence československé republiky a jak ovlivnila a případně řešila problém historie ke kontinuitě českého národa v prostoru střední Evropy.

Hora Říp pamatuje mnohé osadníky radující se z hojnosti mléka a strdí. O starostech obyvatel z doby paleolitu nevíme nic, možná žádné neměli. Počátkem nového letopočtu sídlily v oně malebné středoevropské kotlině Kelty, od keltského kmene Bojů je odvozen latinský název Bohemia. Teprve v 7. století se v prostoru usídlili Slované a zatím se tam ještě drží, i když ne všichni. Češi zažili i doby velké slávy, to když měli své království. Třeba z Krále Přemysla Otakara II, si nikdo legraci nedělal, neb by dostal do huby. Karel IV. byl jedním z nejmožnějších panovníků své doby. A vůbec - staří Čechové bývali frajeři, nepřátel se nelekali a na množství nehlédli.

Československá republika je toliko jednou ze státních forem českého bytí v prostoru střední Evropy. Její zakladatelé nepochybně věřili, že to bude forma nejvhodnější a nejúspěšnější. Nekladu jim za vinu, že se jejich naděje nesplnily. Sama historie československé republiky svědčí o tom, že se jako státní útvar vlastně neosvědčila. Zajisté začátky byly slibné a prvních 20 let bylo obrovským úspěchem, na který jsou pamětníci právem pyšní. Jenže přišel rok 1938 a republika se zhroutila při prvním silném nárazu zvenčí: 30. září přijala vláda bez boje mnichovský diktát, o pár dnů později prezident abdikoval a utekl do Anglie.

14. března následujícího roku odhlasoval slovenský sněm vytvoření slovenského státu. Den nato začala nacistická vojska obsazovat Čechy a Moravu. Tím skončil jeden historicky významný a ušlechtilý pokus o národní samostatnost, od té doby se již československo ke skutečné demokracii nevrátilo.

V roce 1945 byla sice československá republika obnovena jako státní útvar, nebyla to však již demokracie, ale pouhá fraška. V dubnu byla jmenována první vláda Národní fronty v čele Z. Fierlingerem, která schválila tzv. košický vládní program. Komunisté se ujali iniciativy a započali svůj pochod za uchopením moci.

Dělo se tak pod patronací "prezidenta-abdikovatele".

Dějiny nebyly milostivé k Edvardu Benešovi, který pomohl demokratickou republiku vybudovat a potom i pohřbít. V roce 38 zabránil národu svoji svobodu bránit, nestatečnost vrchního velitele je těžkým hříchem. V roce 45 selhal znovu a v roce 48 se jeho tragédie dovršila. Nebyl v tom však sám, přivodit katastrofu napomáhali i oportunisté z několika politických stran. Demokracie byla pohřbena utvořením Národní fronty, která vyloučila všechny ostatní strany z politického života. Stále se

VIKTOR DYK
VIKTOR DYK

VIKTOR DYK
VIKTOR DYK
VIKTOR DYK
VIKTOR DYK
VIKTOR DYK

*Vlaj, naše vlajko, věčně vlaj,
vlaj za bouře a za pohody!*

*Chraň čest a řád a práce plody,
těch pro Tě padlých odkaz haj.*

*Chraň před nápirem rodný kraj.
Neklesni v míru ani v boji.*

Kde stanul Čech, ať věrně stojí!

Vlaj, naše vlajko, slavně vlaj!

Ne pyšně, hrdě však se vnes!

Ať národ roste, stát ať vzkvétá!

Necouvěj před soutěží světa!

Buď dobrých lásku a zlých děs.

Dykovy verše nepochybně nejsou žádnou poezií s velkým P; někdo přísný snad řekne, že to není ani trochu poezie. Ale nejde o to. Otiskujeme je jako svědectví doby, doklad jejího nadšení, které strhávalo k patosu a velkým slovům.

28 ● X ● 1918
28 ● X ● 1918
28 ● X ● 1918
28 ● X ● 1918
28 ● X ● 1918
28 ● X ● 1918
28 ● X ● 1918
28 ● X ● 1918

ještě používá pro nekomunistické strany této povedené Národní fronty označení "demokratické"; nejslušnější označení, které pro ně mohu nalézt, je "šášci", neboť co je to za demokraty, kteří souhlasí s vyloučením opozice z politické hry? Vyloučeny byly i ostatní předválečné strany, především významná strana agrární. Kromě "jednotné" Národní fronty byly utvořeny i "jednotné odbory", a další "jednotné" organizace. Je vsakutku trapné, když ještě i dnes v exilu volají po jednotě některých stoupenci těch stran Národní fronty, které pomohly pohřbit čs. demokracii.

Dívám se zpětně na dílo Československé republiky s rozpak-
ky. Republika je především státním útvarem, ne nezbyt-
ně národnostním. Její kvality nutno posuzovat z perspekti-
vy občana. Co si asi může myslet o ČSR obyvatel Pod-
karpatské Rusi, kterou čs. vláda bez valného odporu
popustila SSSR? Jak smýšlí o ČSR občan německé národnosti,
který byl ze svého domova potupně vyhnán jen proto, že
byl Němec? Víme, že zdaleka ne všichni němečtí občané
Čs. republiky podporovali Hitlera, ostatně i ti, kteří
se provinili, měli být po válce souzeni jako čs. občané
a ne vyhnáni. Republika, která není ochotna zaručit
právní jistoty všem svým občanům, nemá mravní právo na
existenci, ostatně sama na svoji neochotu obvykle doplatí,
jak se i stalo.

Z Československé republiky zůstala toliko firemní vývěs-
ka, pod níž již 40 let, prosperuje komunistická
diktatura. Neradostný pohled na historii Československé
republiky, není to však pohled celý. Selhávali většinou
ti, co se neomaleně drali a dostali k moci.

Do obrazu patří ale i všichni ti, kteří své občanské
a vlastenecké povinnosti nezapomněli. Například naši
letci na západní frontě, z nichž mnozí za vlast položili
své životy; mnohým z těch, co přežili, se vlast odměni-
la mnohaletým vězněním. Nesčetní svobodnílovní občané
byli uvězněni proto, že se nesmířili se záhubou demokra-
cie ve svém státu. Na tyto vlastence a hrdiny nesmíme
zapomínat, chceme-li mít právo naděje na svobodnou
budoucnost. K obrazu patří i miliony řadových lidí, kte-
ří kašlou na politikaření a chtěli by jenom v klidu pra-
covat a radovat se ze života.

Založení Čs. republiky také poněkud zmátlo orientaci ná-
šeho národního smyslu a poslání. Řečeno jinak - považu-
jeme se za Čechy či Českoslováky? A ještě jiná otázka
se nabízí k zamyšlení: musí-li člověk volit, co považuje
pro svůj život za důležitější - národní stát s totalit-
ním zřízením, anebo národní nesamostatnost, avšak základ-
ní občanské svobody /zdaleka ne každý národ na světě má
zároveň i svůj stát/? Na tu poslední otázku jsme my
emigranti už odpovídali jednoznačně.

Otázka po smyslu Československé republiky snadnou
odpověď nemá, naopak vyvolává řadu dalších naléhavých
otázek. O mnohanámětech z dějin ČSR je stále neradno ho-
vořit veřejně. Když třeba historik Jan Mlynářík otiskl
ve Svědectví své teze o odsunu Němců, sesypal se
naň hněv "vlastenců" ze všech stran. Velmi opatrně
se stále našlapuje okolo vztahů Čechů a Slováků. Otázka
národnosti v rámci republiky zůstává nadále zmatená,
odsun menšinové národnosti přece nemůžeme považovat
za přijatelné řešení. V exilu jsem narazil na skalní
čechoslovakisty, kteří třeba v případě etnického vysílání
neoblohmě prosazovali nárok na etnicitu Československou
a v žádném případě nemohli připustit vysílání české
vedle slovenského. Tak právě něco takového mne děsí
nejvíce, neboť by to usilovalo o to, co se nepodařilo
Hitlerovi ani zatím sovětům, totiž o vytvoření nové

Jiří Švengsbir

národnosti - Československé. Toho však by bylo možné do-
sáhnout jedině zrušením dosavadních národností, což by
vlastně bylo formou genocidy.

Jelikož se ale zdá, že většina čechoslovakistů po-
chází z řad českých, lze snadno nabýt podezření, že
pod slovem čechoslovenský si leckdy představují
obsah český, to by potom vysvětlovalo zjevnou neoch-
tu mnohých Slováků účastnit se věcí čechoslovenských.

Dokončení na další straně

BEZ INZERCE BY PANORÁMA NEMOHLA EXISTOVAT...

PANORÁMA nedostává od státu žádnou podporu.
Děkujeme všem firmám i jednotlivcům za inzerci, která
umožňuje existenci nezávislého časopisu pro Čechy
a Slováky!

TRÁPI VÁS KILA???

Potřebujete poradit a pomoci? Nerozpakujte se, zavolejte!

Tel.: (03) 878 9254

Je jasným faktem, že náš národ žije dnes v ČSSR v porobě, o jaké se našim prapředkům za Rakouska-Uherska ani nesnilo /stačí si porovnat osudy a úděly Havlíčka Borovského a Václava Havla/. Jeví se tedy, že založení samostatné republiky svobodnou národní existencí českému národu nezaručilo.

Aby nebylo mýlky, i já, jako snad každý čtenář, bych si přál, aby Československo bylo zemí svobodnou, dával bych přednost v ní žít, je to moje jediná a nenahraditelná rodná země, jenže zbožná přání jsou jedna věc a realita druhá. A věříme-li na národní heslo "Pravda vítězí", tak se musíme hluboce zamyslet nad tím, jak zvítězila pravda v realitě soudobého Československa. Mám dojem, že stav společenský je neradostný, vedle zpusťované přírody chýtrá i duše národa a zachránit její svébytnost bude brzy asi úkolem naléhavějším než dojatě slavit svátky republiky.

S dojetím ovšem lze vzpomenout Masaryka i ostatních zakladatelů, kteří měli nepochybně úmysly ryze ušlechtilé. Škoda, že se jejich naděje nevyplnily. Pravda zatraceně zvítězila.

V. KRÍŽ

Neúnnavný autor **NIAGARY**

Trampské písničky, písně tuláků a dlouhých cest, se vždycky těšily u nás velké oblibě u všech generací. A jak se domnívám, neexistuje asi čtenář Panorámy, který by si někdy v mládí u ohně nebo i na výletech nezazpíval některé z těch písní. Byla mezi nimi určitě i "Niagara", která bývá označována za "trampskou hymnu". Jméno jejího autora Eduarda Ingriše patří na přední místo mezi tvůrci naší populární hudby 20. až 40. let. Úspěšný skladatel, který začal svou činnost

Pozn. redakce: Úvahy J. Kovářička leckdy vybízejí k názorové konfrontaci a jistě nejinak to bude i tentokrát. Nemáme v moderní historii mnoho období, v nichž lze hledat inspiraci - první republika mezi ně bez nejmenší pochyby patří. V záplavě všemožných materiálů, charakterizujících exilový tisk při příležitosti 70. výročí vzniku ČSR, by mělo být místo i pro poněkud méně slavnostní tón: zamyšlení na problémy minulosti je předpokladem k tomu, aby se leccemu předešlo v budoucnosti, kdyby zase jednou...

Oficiální pražská propaganda letos změnila taktiku a na rozdíl od dřívější se k 28. říjnu 1918 hlásí, a to dost halasně. Den vzniku ČSR byl rozhodnutím čs. vlády prohlášen státním svátkem a bude nadále dnem pracovního klidu. Zrod ČSR je servírován jako přímý důsledek VKRS s Masarykem více méně jen unášeným proudem dějin. Údajně očekávání lidu, že vše dopadne stejně báječně jako v Rusku - potěšpánbu - bylo ale zrazeno slizkou buržoazií. Teprve vítězství mas roku 1948 pod vedením KSČ otevřelo cestu... a tak dále, blebleble.

po první světové válce / narozen 1905/, je autorem mnoha operet, několika stovek písní - ale také vážné hudby.

V době své největší tvůrčí slávy mezi dvěma světovými válkami patřil Ingriš k nejpłodnějším autorům. Přední hudební firmy vydávají gramodesky s jeho písněmi, publikují jeho práce knižně, známá pražská divadla hrají jeho operety a revuální představení. A Eduard Ingriš sám také hraje a zpívá. Z těch dob se datují mnohá jeho přátelství s kolegy hudebníky a herci - Voskovcem, Ježkem, R.A. Dvorským, Hašlerem, Járou Kohoutem. Často se objevuje veselá společnost kumštýřů na jeho chatě u Svatojánských proudů, kde má Ingriš svůj "tramoský azyl".

Samozřejmě, že docházelo někdy ke kuriózním situacím, které, leckdy i nechtěně, přinášely zájem veřejnosti a popularitu. V případě písně "Když odejde děvče" to byla sebevražda dvou mladých lidí, zklamaných neopřátovanou láskou, kteří si předtím dali tuto píseň zahrát v jedné z pražských restaurací. Snad si pamětníci ještě vzpomenou.

V roce 1947 si Eduard Ingriš, který pečlivě sledoval politický vývoj v zemi, uvědomil, že nastává doba, která nebude přát "lehkým můzám". A protože byl ve své podstatě vždycky trampem a tulákem, vydal se na dlouhý vandr, který vlastně trvá dodnes.

Přes Brazílii do Peru, kde se stal dirigentem symfonického orchestru, známým cestovatelem a filmařem. A také známým mořeplavcem, který jako kapitán voru Kantuta přeplul Pacifik z Peru na Tahiti - jako první po svém příteli Thoru Heyrdahlovi. Jeho dobrými přáteli byli však také např. E. Hemingway /Ingriš byl poradcem při natáčení filmu "Střelec a moře"/ a John Wayne, při cestách do Peru provázel naše známé cestovatele Hanzelku a Zikmunda.

Navštívil jsem Eduarda Ingriše nedávno v South Lake Tahoe v Kalifornii. A potají jsem si přál, abych i já měl v podobném věku elán, jakým hýjí hudební skladatel,

Optik

L. & G. PERGL

Spectacle Makers

Telephone **663 6242**

57 PELHAM STREET, CARLTON, 3053

SLEVA ČTENAROM
PANORÁMY

PANORÁMA V PRODEJI:

Nemůžete-li využít nesporných výhod předplatného, je pro Vás Panoráma připravena v následujících prodejních novin:

MELBOURNE

- prodejna tisku v Ackland St.,
St. Kilda, nedaleko rohu Barkly St.

SYDNEY

- Bondi Beach Newsagency,
134 Campbell's Pde., Bondi Beach
- Porter Newsagency,
203a Castlereagh St., Sydney

cestovatel a filmař /těch povolání bylo v jeho životě mnohem víc - a "vším byl rád"/ Eduard Ingriš. Ze svých barevných filmů z cest po Peru a plaveb na voru oceánu sestavil filmy "Kantuta" a "Untamed Amazon", které přetáčí na videokazety a rozesílá zájemcům, ale hlavně skládá. Přepracovává některé své trampské písně, modernizuje texty, skládá nové písničky. V poslední době navázal úspěšnou spolupráci s Waldemarem a Olgou Matuškovými, kteří zařadili jeho písně "Niagara" a "Až přijde ta chvíle" do své nejnovější gramodesky trampských písní se symbolickým názvem "Niagara".

A mohl jsem si poslechnout jeho novou polku, kterou složil pro Matuškovy /a kterou v jejích podání, jak doufám, uslyšíme na koncertech a snad na budoucí desce či kazetě W. Matušky/. Eduard Ingriš ji v pracovní verzi osobně nazpíval společně s Martou Vodovou, bývalou členkou Slovenského národního divadla, která patří k jeho dobrým přátelům.

Pokud jste příznivci trampských písní, máte možnost objednat si je na desce či kazetě u Matuškových /adresa: DE-MAR ENT., P.O.BOX 8596, MADEIRA BEACH, FL 33738, U.S.A./.

Kromě těch Ingrišových tam uslyšíte ještě další: Zlatokotom, Cesta mořem, Mým domovem ztichlá je putyka, Rikádo, Anita atd...

Tak tedy - neváhejte vrátit se do mládí! A pokud byste se snad z Austrálie někdy zatoulali do Kalifornie, navštivte v lesích u jezera Lake Tahoe v městečku South Lake Tahoe "Health Food Store" paní Niny Ingrišové. Je totiž vyzdoben mnoha originálními fotografiemi a památkami z cest Eduarda Ingriše.

Zvláštní "multikulturní programové oddělení" zřídila státní TV stanice ABC. Zdůvodnění je značně všeobecné,

bude se prý využívat i materiálů etnické TV stanice SBS. Jak známo, před časem se plánovalo sloučení obou stanic, jemuž zabránil pouze silný odpor všech etnických skupin. Naštěstí to bylo před volbami.

+++ V rámci zvláštního přistěhovaleckého programu přijelo od roku 1982 do Austrálie na 4200 podnikatelů, spolu s rodinnými příslušníky 16,500 osob. Do konce tohoto finančního roku se počítá s příchodem dalších 3000 podnikatelů s 9000 rodinných příslušníků. Pro čerstvé uprchlíky z Československa v tomto směru mnoho štěstí nekyne, neboť podmínkou pro zařazení do programu je vlastnictví nejméně půl milionu dolarů v hotovosti.

+++ Americký prezident R. Reagan vydal prohlášení k výročí sovětské invaze do Československa v roce 1968, v němž mj. uvádí, že náprava této historické nespravedlnosti je jednou z podmínek "skutečného usmíření mezi Západem a Východem." /rsč/

+++ Rada svobodného Československa intervenovala u státního departmentu ve Washingtonu, aby se ustoupilo od momentální diskriminace uprchlíků z Československa, zamýšlejících se usadit v USA. Jak známo, americké úřady přesunuly všechna volná místa přistěhovaleckého programu ve prospěch židů a Arménů ze SSSR. V uprchlických táborech čekají na odjezd i ti naši krajané, kteří už dávno prošli úspěšně přistěhovaleckých řízení. Nyní je prý naděje, že Američané budou rezervovat asi 11,000 i pro uprchlíky ze střední a východní Evropy.

VIRADIM ILIHOV

VOLAL JETE ME Soudruhovi...

+++ Proč se někdy píše Žid a jindy Žid? Jak vyplývá z dotazů některých čtenářů, ne každému je to jasné. Pravidlo je ovšem jednoduché: Žid je označením pro osobu židovského náboženského vyznání /podobně jako katolík, evenagelík atd./, zatímco Žid znamená příslušníka národa /Čech, Slovák.../. Je nutno tedy přesně rozlišovat, o jaké kritérium běží - např. v předchozí informaci jde o osoby židovského vyznání, které jediné mají šanci pro žádost o vystěhování ze SSSR. Logicky tedy jsou i mnozí Židé, kteří vůbec nejsou Židy, ale osobami jiných vyznání či bezvěrci.

+++ Zoufale pomalé odbavování na australských letištech při příletech ze zahraničí je všeobecně proslulé: vláda nyní slibuje, že díky novým opatřením, která vstoupí v platnost koncem příštího roku, projde většími cestujícími celním očištěním během 40 minut. Pořád ještě pěkná otrava.

+++ Muži v křesle australského ministra přistěhovalectví a etnických záležitostí se střídají tak rychle, že se dělají mžítka před očima. V naději, že nedojde k další změně v době mezi uzávěrkou a vytištěním tohoto čísla, si dovoluujeme informovat, že do funkce byl jmenován senátor Robert Francis RAY, nar. 8. dubna 1947 v Melbourne, ženatý, bezdětný, absolvent Monashovy univerzity a Rusden State College, který v minulosti pracoval jako taxikář, výzkumný pracovník a učitel. F.R. Ray je členem ALP od svých 18 let a do Senátu byl poprvé zvolen v roce 1980. Za svůj hlavní cíl označuje práci pro udržení laboristické strany u vlády, ve volném čase se věnuje halovému kriketu, kulečnicku a tenisu, rád sleduje australský fotbal, kriket, golf a filmy.

+++ Ministerstvo vnitra ČSR odmítlo povolit činnost Masarykovy společnosti, která se ustavila na jaře. Jejím předsedou je dr. K. Kučera, místopředsedkyní J. Seifertová, dcera J. Seiferta. Ve výboru jsou i obě vnučky TGM - dr. A. Masaryková a H. Masaryková.

ČESKÉ ŘEZNICTVÍ A UZENÁŘSTVÍ

Malvern Continental Butchers

nabízí velký výběr pravých českých uzenin
a všech druhů masa!

Naše výrobky jsou připravovány
bez mouky, konzervantů, octů a barviv!

79 Glenferrie Rd., Malvern, tel.: 509-1078 a 509-9890

Na Vaši návštěvu se těší Franta, Lída a všichni další zaměstnanci.

**Děkujeme za
včasné zaslání předplatného**

P. CHUDOŽILOV

BALADA • BALADA • BALADA • BALADA • BALADA O SEVERU

*Byla jednou jedna stará dáma. Jmenovala se paní Müllerová. Když někdo zvonil, neotevřela. Věděla, že to musí být omyl. Protože už nikoho neměla. Listonoš k ní nechodil. Nežil už nikdo, kdo by jí psal dopisy. Měla jen polární lišku. Nosila ji na krku. Liška byla si-
ce vycpaná, ale vypadala ještě dobře. Jako živá. Liška se jmenovala slečna Amundsen.*

Ty dvě spolu často chodily do kavárny. Paní Müllerová si četla francouzské noviny. Pila kávu. Venku někdy padal sníh. Ale v kavárně bylo vždy teplo a útulno. Za oknem ještě zářily žluté hvězdy. Stará dáma se pro sebe tiše usmívala. Pro sebe a pro lišku. Liška většinou v kavárně dělala jakoby nic. Když se nikdo nekoukal, chňapla s vedlejšího stolu tvarohový koláček.

"Hele ta paní má na krku lišku", vykřiklo jednou nějaké cizí dítě. "Neukazuj prstem, broučku", vyděsila se chůva. "Má drápy", radovalo se dítě. "To není vůbec slušné od tebe, mazlíčku", pravila chůva. "Ale vona má skleněný voči", řvalo dítě blaženě. To bylo na lišku příliš. "Já lámu kosti, holečku", prskla liška na dítě, "trhám maso a piju krev". Liška seskočí dolů s lince. Kráčí pryč. Kavárna ztichne úžasem. Někteří hosté dokonce odložili noviny. Pan vrchní pootevřel ústa. "Miláčku prosím tě neodcházej", volala zoufale paní Müllerová. Ale kde už byla polární liška...

"Skleněné oči", vrčí liška pohněvaně. Jde na sever. Za-
se jednou vidí polární záři nad ledovou pustinou. Sníh křupe. Je bílý. Je také studený a zebe do pacek. Strašlivě mrzne. Polární liška se choulí, kručí jí v břiše. "Tvarohový koláček nebyval tak rychlý jako polární sob", přemítá liška zaraženě. Na černém nebi září hvězdy. "Jsou to stejné hvězdy, které jsem viděla z okna kavár-
ny, nebo jiné? Dívá se na ně teď paní Müllerová také, nebo spíš pije kávu? Zdalipak jí pan vrchní přinesl noviny?" táhne lišce hlavou. Kavárna a severní pól, to je holt rozdíl...

Tu, čuchy, čuch, přištrachá se holohlavý mráz. Podivný stařík, jakoby dutý. Koukne, dýchne, jen kosti zachřestí. "Nech mě žít", prosí liška. "Che", řekne mráz, "co je to žít?" "Ach, život", vzdychne liška. Vypráví o kavárně, koláčcích, hvězdách za oknem. "Život, podivná věc", za-
hučí mráz, "ale žij si tedy. Co mi však za to dáš?" Mráz popadl liščí kožich a zmizel. Lišce je divně v závějích.

Tu, čuchy, čuch, přibíhal se vítr. Smutná osoba, žene se bez cíle. Koukne, foukne, jen kosti zachřestí. "Nech mě žít", prosí liška. "Žít", hvízdne vítr, "copak to

je za novoty?" "Ach život", teskní liška. Vypráví o útul-
né kavárně, voňavých koláčcích, hvězdách za oknem. "Ži-
vot, podivná věc", rozhodne vítr. "Ale žij si tedy. Co
mi však za to dáš?" Popadne její hustý ocas a zmizí. Jen
sněhové vločky trochu zaviřily. Liška pláče.

Tu, čuchy, čuch, připadá se rybožrout. Mlaská, páchne
jako čadivá svíce. "Hleďme", popadne rybožrout lišku dychti
vě do ledových pařátů, "nejsi snad ryba?" "Nech mě žít",
prosí liška. "Život?" zabystří rybožrout, "copak je
to za dobrotu?" "Ach život", pláče liška. Vypráví o měk-
kém a teplém plyši, křupavých, skvělých koláčcích,
hvězdách za oknem kavárny. "Život není ryba", kráká zkla-
maně rybožrout, "žij si tedy. Co mi však za to dáš?"
"Už nic nemám", řekla liška. "Ještě ti zbyla vzpomínka
v duši," čmúchá rybožrout, "dej mi ji. Sem s ní. Chci
ji mít". Tu liška poznala, že každý může žít na severu.
I kdyby polární liška byl. I kdyby se Amundsen jmenoval.
Bez kožichu, bez ocasu lze žít. Ale vzpomínky se nej-
de vzdát. Čím jiným bychom se ještě hráli?

Slečna Amundsen se vrací. Vrací se domů. Do kavárny.
Kamna hřejí. Káva voní. Paní Müllerová se na slečnu
Amundsen usmívá. Ó, jak je člověku dobře, když někoho
u sebe má. Pan vrchní běží kolem. Copak to nese? Ko-
láčky, misu koláčků. Slečna Amundsen špicuje oči. Kouká
se někdo? Nekouká. Slečna Amundsen přinesla z cesty
na sever malý dárek pro paní Müllerovou: stříbrný ram-
pouch. Byly v něm zamrzlé bubliny vzduchu. Zvonil, když
si na něj zaťukal lžičkou. Rampouch sice už roztál, ale
my víme, že všechno se přihodilo tak, jak řečeno.

ZAPLACENO?
ZAPLACENO?
ZAPLACENO?
ZAPLACENO?
ZAPLACENO?
ZAPLACENO?
ZAPLACENO?
ZAPLACENO?
ZAPLACENO?
ZAPLACENO?

?

RIA'S HAIRDRESSING

★★★★★

Dámské a pánské kadernícké služby s dobrou radou,
s bohatými zkušenostmi z kaderníckých sůtaží
Vám s ochotou poskytne

MARIKA, 16 Ormond Rd., Elwood, Vic. 3184

Tel./03/ 531-5344

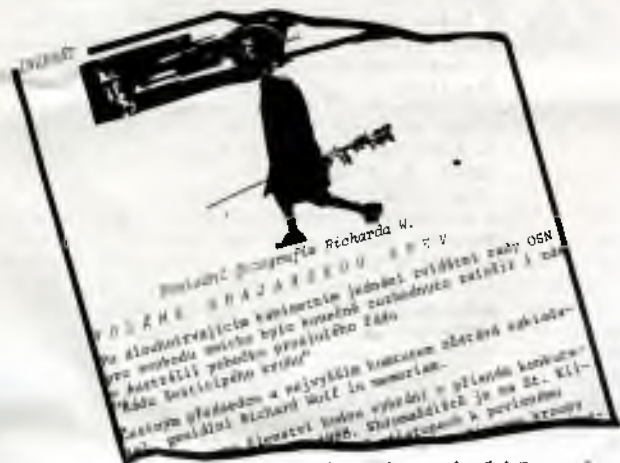
J. WOLF

A vidíte... MOHLI JSTE SE CHECHTAT!

Nevím, proč se tak děje, ale čím více jsou lidé zajištěni, mají se lépe, ubývá jim smíchu podle zákona nepřímé úměrnosti. Čím více peněz, tím vážnější tváře. Až k vážnosti zvané smrtelná.

Smích, jímž se člověk osvobozuje. Smích, který zesměšňuje zlo. Smích, který vyvažuje ze závislosti a strachu, který z tragického udělá srandovno, z všemohoucího titána směšného šaška. Smích, který poslednímu z nejmenších vrací nevyvlastitelnou důstojnost. Smích, který patetické ředí do lidského rozměru, mění v grotesku.

Tam doma se bouřlivě smějí blbům nahoře a vlastní nemožnosti, ohebnosti, sami sobě. Je to nedostatek úsudku, nebo vědomí relativnosti jakéhokoli úsudku? Je to nedostatek inteligence, nebo vědomí hranic intelektu? Je to až patologické, nebo je to obrana, způsob jak si udržovat zdravý rozum uprostřed patologického?

Inzerát z minulé Panorámy

Ale jak může být nebezpečná vláda blbů, stejně chorobná může být naše vlastní vážnost a důstojnost, naše vysoké smýšlení o sobě a svých kvalitách. Naše snášení na hnízdo je také nebezpečné, nelidské. A bez lásky. Protože mám-li něco milovat, musím na tom shledávat i něco směšného. Nebo to není milování, ale uctívání, vážná ctnost. Svätin Augustin trefně shrnul: "Znám něco horšího než je neřest, je to pýcha ctností".

Jistě jste si v posledním čísle všimli inzerátu, který se vymykal pravidlům reklamy. Co mohlo být ale nebylo? A už nikdy nebude!

Je po desáté hodině dopolední, osmáctého září. Na St. Kilda Pier v Melbourne se scházejí zástupci větvi Řádu šesticípého kruhu z celého světa, aby mezi sebou uvítali i naši sekci, založenou Richardem Wolfem. Přistávání zvláštních letadel zvládli na melbournském letišti tentokrát na výbornou.

Na místě jsou dvě zvláštní pojízdné jednotky odběru krve. Stáb televizního kanálu X-Ten rozbaluje kamery.

Uprostřed davu stovek exotických tváří všech ras a národností zůstává volná čestná plocha pro krajaňské šestistupy. Čekalo se marně!

Marná byla pečlivá příprava pro bleskové nastudování a předvedení starého českého obyčeje - defenestrace. Měl být realizován nadšenými krajaňy z blízké výškové budovy. Celé jedno poschodí bylo pronajato, abychom touto impozantní událostí ukázali světu, co dovedou naše zlaté ruce.

Pokolikáté v historii jsme příležitost nechali vyjít naprázdno?

Co jste milí krajaňové dělali v tu dobu?

Lačněli jsme po zlaťácích, troubo!

A vidíte, mohli jste se smát. Viléme, Hašku, Jarmilo...

M. Janeček, vydavatel Kanadských listů z Toronto, přijede tento měsíc do Austrálie, kde se chce setkat s co největším počtem našich kajanů. V Melbourne k tomu bude výborná příležitost při oslavách 70. výročí vzniku ČSR, kterých se M. Janeček zúčastní.

+++ Kdekoho živí kšeft a švindl / a skoro všichni mají kolem huby svatozář. / My dělat nebudem, nemáme náladu, / žijeme z tuzerů, ručičky dozadu. / Ten umí to a ten zas tohle / a všichni dohromady neumíme nic... --- Malá ukázka z parodie na známou písničku V+W, jak ji otiskl pražský časopis. Fotokopii jsme dostali od našeho čtenáře.

Gipsy Baron

433 CHURCH ST.,
RICHMOND, 3121.
Tel.: /03/ 429-5266

Obědy - úterý až pátek
Večeře - úterý až sobota

Výborný vlastní orchestr a zajímavý jídelníček, na němž najdete i česká jídla!

Zvláštní salónek připraven pro svatební hostiny a jiné slavnostní příležitosti!

Vašimi pozornými hostiteli budou Eda a Věra Zlatých

Licensed Restaurant
Air Conditioned
(RHEINLAND PILI)

Letní dovolenou, tu evropskou, máme za sebou, a jako téměř každý rok vrátil jsem se opět se vzpomínkou na zajímavé krajaňské setkání. Psal jsem už v minulosti o setkání s dcerou českých farmářů v džungli tichomořského ostrova Tahiti, jejíž předkové se tam ocitli díky Rastislavu Stefánikovi, jenž tam na objednávku Francouzů zřídil astronomickou stanici a povolal na pomoc různé odborníky z řad svých krajanů. Psal jsem o setkání s mladou Pražankou v Grónsku, která žije po boku svého manžela a svých tří dětí v malé esmymácké vesnici. A psal jsem o řadě jiných, stejně nešťastných setkání, ať už osobních nebo literárních.

Jednou přišel

DOPIS Z VÍDNĚ

Fejeton Jindřicha Liona z Rakouska..

Za to letošní vděčím jakémusi švédskému ilustrovanému časopisu, který jsem našel ve svém hotelovém pokoji cestou za půlnočním sluncem přes polární kruh na severní mys.

Upoutala mne fotografie krásné mladé ženy natolik, že jsem se začel do původního textu. A v něm jsem zjistil, že jde o krajanu. Ale hesky od začátku.

Nevím, zda si vzpomínáte na novinové zprávy o manželech Pořízkových, kteří v roce 1968 odjeli na motorce z Československa, kde zanechali svou tříletou dceru Pavlínu u babičky. Jakmile se poněkud usadili v novém domově ve Švédsku, začali bojovat o výjezdní povolení pro své dítě. A když to příliš dlouho trvalo a naděje na shledání se zdály čím dál vzdálenější, rozhodla se matka podniknout odvážný krok.

Nezupomínám si už na podrobnosti, ale pokud mne paměť nemate, podnikla s pomocí švédských letců a falešného pasu cestu do své staré vlasti, odkud chtěla dcerku jednoduše unést. Záměr se nezdařil a mladá žena, tehdy opět těhotná, byla odhalena a zavřena. Nic nepomohlo všechno manželovo úsilí a politické intervence, zoufalý pan Pořízek zůstal ve Švédsku sám. Ale nevzdával se naděje a bojoval dále za shledání s nyní již třemi příslušníky své rodiny.

Až posléze měl švédský ministerský předseda Olaf Palme navštívit Československo. Odmítl však vyhovět pozvání pražské vlády, dokud tato nepovolí paní Pořízkové a jejím dvěma dětem sloučení s otcem. A tak se všichni tři směli nakonec přece jen vydat na cestu do Švédska.

Pavlíně bylo tehdy už 13 let. Byla svým novým okolím považována za ošklivé kachnětko a spolužačky si s ní odmítaly hrát. Díky tomu se malá Pražanka uzavřela do sebe, začala hrát na klavír, učila se cizím jazykům a hltala knihy. Jejími zamilovanými spisovateli byli Balzac a Dostojevský.

V té době se spřátelila se spolužačkou, jejíž koníčkem bylo líčení obličejů. Chtěla se totiž stát manekýnkou. Pavlínu to sice moc nebavilo, ale pro přátelství s mla-

dou Švédkou se nechala lídit, oblékat se do matčiných šatů a dávat se fotografovat opět jinou spolužačkou, jejíž koníčkem bylo fotografování.

Pavlína nevěděla o tom, že její přítelkyně poslala snímky do agentury modelek ve Stockholmu. Proto byla nesmírně překvapena, když ji jednoho dne zavolala sekretářka nejproslulejší francouzské agentury a s návržením šéfa ji pozvala do Paříže.

Venit, vidit, vicit. Vracela se se smlouvou v kapse, měsíc na to už zdobil její snůmek titulní stranu francouzského módního žurnálu a nyní dokonce hraje hlavní úlohu v úspěšném filmu "Anna". Představuje v něm sebe samu, návněť děvče, jak o něm ve svých deseti letech snila po přečtení knihy "A Tree Grew in Brooklyn", kde se ztotožnila s hrdinkou románou jménem Francie.

Pavlíně Pořízkové se splnil sen. Nevděčí však za to pouze své kráse, nýbrž také své inteligenci: je velice seštěilá a ovládá 6 jazyků.

Tak, a to bylo mé letošní prázdninové krajaňské setkání v hotelu v blízkosti severního mysu, na nejsevernějším cípu našeho kontinentu, obývaném nádrčkem Laponců...

Mezi 248 autory objemné encyklopedie o lidech Austrálie /1040 stran/, vydané nedávno v rámci oslav 200. výročí

příchodu Evropanů na kontinent, je i náš krajan a spolupracovník Panorámy dr. M. Cigler z Melbourne. Pasáž, věnovanou Slovákům, připravil F. Vnuk z Adelaide. Práce na encyklopedii trvala 6 let a vyžádala si náklady jednoho milionu dolarů.

+++ Charta 77 se ve svém dokumentu podrobně zabývá případy diskriminace v zaměstnání a povolání, jejímž jízdním řádem jsou usnesení ÚV KSČ o kádrové a personální práci z let 1970 a 1987. Uchazeč o jakoukoli práci v Československu musí v dotazníku přesně uvést politickou příslušnost vlastní i svých příbuzných, své politické názory a postoje k určitým událostem. Někteří zaměstnavatelé vyžadují i informace o náboženském vyznání a účasti na církevních akcích. Nejsilnější diskriminace je zřejmě v oblasti školství, kde sebemenší pochybnost o naprosté oddanosti marxisticko-leninskému dogmatu znamená zákaz výkonu povolání.

+++ Z trestného činu pobuřování byl v Brně obviněn J. Popelka, který v České ulici rozdával letáky, vyzývající mj. k reformám v duchu perestrojky M. Gorbačova. Problémem J. Popelky je - jak uvádí Charta 77 - že "vzal vážné slovo o přestavbě a demokratizaci společnosti"...

+++ V liberecké tramvaji se s přítelem nahlas bavil o smrti P. Wonky 36letý M. Polák, který mj. řekl, že P. Wonka byl zabit. Po vystoupení z tramvaje byli oba zadrženi hlídkou VB. Právě pod dojem smrti P. Wonky ve vězení pak M. Polák odmítl vstoupit do policejního auta, takže bylo proti němu použito násilí. Je nyní stíhán pro údajné výtržnictví a útok na veřejného činitele.

+++ P. Uhl napsal dopis V. Bilakovi vzhledem k tomu, že Bilak v rozhovoru s britským ministrem D. Mellorem prohlásil, že "inženýr Uhl je terorista, který připravoval výbuchy a chtěl střílet lidi".

+++ Na 448 občanů podepsalo petici, žádající obnovení pamětní desky, která kdysi připomínala osvobození Sušice americkými vojsky.

TonguePerfect

Vám umožní psát na Vašem IBM PC počítači bez problémů česky a slovensky stejně snadno jako anglicky, německy a španělsky. Přetiskové znaky pro polštinu a 7 dalších jazyků.

TC Software,

8 Parker St. Curtin A.C.T. 2606, tel.: (062) 81 3084

**Děkujeme všem, kdo
přispěli na tiskový fond**

V. DONÁT

Hlas GENERACE, hlas NÁRODA

Tomáš, hrdina Kunderova románu Nesnesitelná lehkost bytí a následně i filmového zpracování, lékař a nikoliv literát, uveřejnil v Praze začátkem roku 1968 esej o vině komunistů za osud národa. Jako příklad uvedl Oidipa, který nevěděl, ale přesto cítil morální zodpovědnost a vyvodil z ní důsledky.

Tomáš za toto publikované zamyšlení z nutnosti pak zaplatil svou kariérou úspěšného neurochirurga, čistil okna a posléze skončil jako řidič nákladního auta JZD. Při dopravní nehodě pak v něm zahynul i se svoji ženou Terezou.

Sofoklovo drama se stalo znakem, mýtus o Oidipovi se může vysvětlit různě a výklad závisí na čtenáři či posluchači. Zvláště v kině si divák může interpretovat Kunderův příběh různě, čtyři hlavní postavy mu nabízejí nej-různější metafory a žádná není definitivní. Je to ale nepochybně prověření zkušenosti, a to nejen autora, ale i každého Čecha a Slováka, zvláště toho, který osobně poznal exilový život. Je to zkušenost československá i západoevropská sedmdesátých let se silnými kulturními náboji s těmito politickými oblastmi. Zvláště ve východní sféře se projevuje nedostatek tolerance vyvěrající z mocenského a náboženského soucení, tato paralela se také u Kundery objevuje, či spíše to jsou paralely náboženské a politické víry a jejich zneužití mocenskými aparáty.

Všechny velké romány jsou vyprávěním o lásce a ať se nám to líbí či ne, forma vztahu muže a ženy se mění, velké romány jsou současně zrcadlem doby, ve které vznikají, nikoli kterou popisují. Je to tážení a pátrání po podstatě lidské existence určité epochy. Nesnesitelná lehkost bytí od první do poslední řádky se dotazuje, zda láska je možná ve světě plném krizí - osobních

Bata Bata Bata

Již od \$1,770

letenka do Austrálie a zpět pro návštěvu Vašich příbuzných!

Poradím Vám s vyřízením všech formalit spojených s pozváním, zařídím cestu kamkoli do celého světa!

Chťejte mluvit s Jiřím Sedláčkem:

V úterý a pátek od 10 do 17 hodin - 311 Latrobe St., Melbourne, Vic. 3000

TEL. 03/670 9454

... a kdykoli mimo uvedenou dobu Vám s čímkoli rád poradím na telefonním čísle 03/ 878-8941

ODRA TRAVEL

Jiří Svengsbir

i společenských. Kundera budí dojem cyrika v tomto pátrání, vinu ale nese spíše doba a místo, které představují prostředí děje. Osudná rozhodnutí děláme téměř vždy za okolností, za kterých jsme nebyli schopni dohlédnout jejich důsledků.

Kundera adoptuje nahotu jako kulisu nedostatku soukromí a jako uniformitu těla bez duše. Říká, že nahota byla od dětství pro Terezu, jejíž matka nemůže setrást ze sebe terezínské hrůzy, představou ponížení, radostnou solidaritou bezduchých a odhozením pýchy: jsme každá jako druhá! Bezejmenný kolektiv zaměstnanců těl!

Motiv nahoty a ponížení spojuje osudy postav s historií národa. Ponížená je Tereza, když ji švýcarská redaktorka vrací dokumentární fotografie Pražského jara, ponížený je Dubček, když se po návratu z Moskvy obrací k poníženému národu. A tak můžeme jít od jednoho obrazu k druhému, od jedné paralely k druhé. Teorie věrného návratu neplatí, život je neopakovatelný, přesto ale můžeme najít větší či menší přimvnání. Ty nás ale mohou zavést do situací, které mohou být chápány nejen jako frivolní, ale dokonce jako zrada páchaná na morálce a kultuře.

Dokončení na druhé straně

Může to být ale útěk z kruhu, ve kterém je nalezena skulinka vedoucí k jiným hodnotám. Pro někoho zrada, pro druhého věrnost například ke svobodě. Hodnoty, mylně pokládáné za absolutní, se projevují nejen u Tomáše a Terezy, ale i u Sabiny a Franze, každý z nich vyrůstal pod vlivem jiné autority a nabytý systém hodnot se nutně dostává do konfliktu nejen s okolím, ale i s jeho nositelem. Propasti mezi nimi jsou způsobeny rozdílnými životními zkušenostmi. Lehkost života je neustálý pohyb dopředu, jenž může být chápán jako útěk z rodiny, národa a cesty do prázdna. Franz, Sabinin švýcarský milenec, se nám zdá být smělý, protože mu chybí zkušenost života v totalitním systému. Tomáš, Tereza a Sabina tuto zkušenost mají a přesto první dva ji sbírají dobrovolným návratem z exilu. Oba ale tento návrat zaplatí svým životem, nemohlo být jinak, pokud měli zůstat čestní, i když lidsky někdy tak křehcí. Ale tím si nejsem tolik jist, tak jako mnohým v tomto Kunderově románě i filmu. Byli slabí anebo jejich život, jak jsme mohli sledovat během krátkého roku, byl zcela naplněn?

Tomáš umírá, když uposlechl volání lásky, umírá ale náhodně a nesmyslně. Kundera nic netvrdí, ožívuje ale romantické "za lásku se platí smrtí" v naší době, současně se vyzývá po kvalitě společnosti, ve které jeho hrdinové svou lásku prožívají. A tota společenská zřízení, jakkoliiv nekvalitní, je na živu a Tomáš, jakkoliiv kvalita, umírá. Problém zůstává otevřený a můžeme se do nekonečna otát - proč?

Přestože násilí uvnitř rodin není pro čs. komunitu typické - či aspoň se s tím obvykle neleze ven - podotýkáme, že do tréninku policejního sboru státu Victoria je zařazeno i speciální školení na toto téma. Jde samozřejmě o choullovité záležitosti, protože v případech tohoto druhu obvykle hrají role emoce a policejní zkušenost ukazuje, že jakmile hlavy zchladnou, nemají ženy často žádný zájem na postihu "toho surového zvířete". Leckdy tři dny po vznesení obvinění policie najde hnízdečko plné lásky a žádost, aby se na vše zapomnělo. Nicméně někdy jde o skutečně závažné případy a policie má právní prostředky, jak do věci zasahovat.

Promiňte dotaz —
jste filozof nebo
alkoholik?

Pokus o provokaci

PRAHA (ČTK) — Skupina aktivistů Radikální strany z osobně vyhlášených dříve státních zpravodajů se ve čtvrtek dopoledne pokusila o provokaci akcí na Václavském náměstí v Praze. Jejich cílem bylo seznámit veřejnost s provokacemi Václava transparent a chystali rozvlnění. Další se chystali rozvlnění. Tento pokus o provokaci byl odhalen bezpečnostními složkami. Kromě toho další aktivisté byli zadrženi a zadrženi. Kromě toho další aktivisté byli zadrženi a zadrženi. Kromě toho další aktivisté byli zadrženi a zadrženi.

Rušivé akce v Praze

PRAHA (ČTK) — Praha žije v tyto dny intenzivním ruchem svých obyvatel i návštěvníků z Československa a ze zahraničí. V sobotu večer, v neděli a pak i večer se skupiny osob pokoušely o rušivé akce na Václavském náměstí u sochy osvícené relikvie, ze části cizích příprave. Šloby a další turnajisté ze západních sdělovacích prostředků usilovali o vyhledávání senzace. Nedělní akce z počátku probíhaly pokojně. Vyšší po příchodu davu na Staroměstské náměstí a při jeho odchodu proběhly. Kromě toho a rozhodně postup příslušníků Sboru národní bezpečnosti, kteří se snažili o vyloučení.

O nečekaně mohutných protestních akcích v ulicích Prahy při příležitosti 20. výročí vstupu sovětských vojsk do Československa jsem psali minule. Nechceme Vám ale upřít potěšení z toho, jak věci vidělo Rudé právo, respektive Čs. tisková kancelář...

Zadáno pro AUSTRALSKOU POLICII

Od 9. do 15. října se v Sydney koná "Mezinárodní olympiáda v prosazování zákona", které se účastní na 3500 policistů z 20 zemí. Poslední policejní soutěž tohoto druhu se konala před dvěma roky v Ohio; Australané tradičně patří mezi nejlepší.

IRON CURTAIN RECORDS

NAŠE FIRMA VE SPOLUPRÁCI SE
SATURN RECORDING CO.
VYDÁVÁ GRAMOFONOVÉ DESKY.
DOPOSUD VYŠLO A NA NÍŽEUVEDENÉ ADRESE JE
SI MOŽNO OBJEDNAT:
KAREL KRYL (EP) OCELÁRNA — AUS \$5
MILAN SMĚTÁK (LP) TA NAŠE PÍSNÍČKA ČESKÁ — AUS \$13
JÁRA KOHOUT (LP) JÁRA V AUSTRÁLII* 1 — AUS \$13
JÁRA KOHOUT (LP) JÁRA V AUSTRÁLII 2 — AUS \$13
(EP) TRAMPSKÉ PÍSNĚ — AUS \$5
V POLSKÉM JAZYCE:
JACEK KACZMARSKI (LP) LITANIA — AUS \$13
(KAZ) MAZOWSZE — AUS \$6
(KAZ) KOLĘDY — AUS \$6

* ROZEBRÁNO

IRON CURTAIN RECORDS

P.O. Box 213 St. Kilda, 3182 Australia

(03) 515 618

Фото:
Н. ТРИБАТКОВА

V. TABORSKÝ

Festivalová R O U L E T A

Náš článek bude o letošním torontském Festivalu Festivalů, nikoli o hazardních hrách. Ta ruleta je v nadpisu jenom jako přirovnání. Když máte na takové společensko-kulturní události 280 filmů ze 40 zemí, pak se dá divácky rozhodnout jít na ten či vykašlat se na onen film skutečně přirovnat k hazardu. A tak jsem se jako mnoho jiných přátel potácel z kina do kina, vytvářel si mozoly na sedacích svalech a lepil se podrážkami k podlaze, na níž kdysi nějaký rozvážněný mladík omylem kopl do kalíšku s coca-colou, když chtěl své dívce rozepínat podprsenku.

Po návštěvě takového festivalu jako je ten torontský máte pocit, že po dobu jednoho kalendářního roku už nebudete muset jít do kina, že jste do sebe na dvanáct měsíců vsákli veškerou audiovizuální kulturu, která byla k máni. Ale člověk je tvor slabý a neodolá pokušení. Jednou jsem se přistihl koncem ledna, že se mi najednou chtělo jít do biografu. Ale odolal jsem.

Kanadský film

V Torontě jsem letos neodolal. Chodil jsem na všechny možné programy. Hlavně na nejnovější kanadské filmy, abych zjistil kam to vede - jako ta budoucnost. Musím o tom povídat svým studentům. Protože nechci být příliš pesimistický, začnu pozitivně. Za loňský rok 1987 se v Torontě natočilo filmů a televizních seriálů za 260 milionů dolarů. Hodně jich bylo amerických, ale ta domácí produkce byla taky dobře zastoupena. Američani jezdí točit do Kanady hlavně proto, že je tu lacinější. Ale často tu narazí na jiné, nečekané problémy. Tak například štáb amerického televizního seriálu "Night Heat", natáčený tu pro společnost CBS, si jednou vloni na torontské Jarvis Street nachystal hromady odpadků pro odpolední natáčení před polední přestávkou. V tomto seriálu Toronto nahrazuje New York. Tato povídka se odehrála v době stávky newyorských popelářů, čili v jazyce novodobém: uklízečů odpadků. Když se americký štáb vrátil z té hodinové přestávky /filmaři jsou lidé pilní a nemají čas jako různí jiní vykukové na tzv. "three-martini lunch", čili oběd se třemi aperitivy, který si podnikaví obchodníci ještě drze odečtou z daní/, byla Jarvis Street uklizena a po jejich newyorském smetí ani památky. To byste viděli, jak je filmování v našem městě těžké. Jiná historka, svědčící o o vztahu Torontanů k hostům, zvláště festivalovým, se stala francouzsko-české herečce Chantal Poulain /manželce známého mima Bolka Polívky/. Cestou na představení si zapoměla v taxíku knížku a poznámky. Protože bylo do promítání ještě brzy, šla ještě s kamarády na drink /jediný, nikoli trojitý/. Když vycházela z baru, najednou na ni někdo zuřivě houkal. Byl to taxikář, který jezdil po Yonge Street nahoru a dolů, aby své exoticky vyhlížející pasažéry vrátil zapomenuté předměty.

Tak tohle byly ty pozitivní jevy z Toronta, které kanadští novináři melodramaticky nazvali "Hollywoodem severu". Kanadská federální vláda však nedávno drasticky snížila daňové úlevy pro lidi, kteří by chtěli investovat nějaké peníze do kanadského filmu. A protože Quebec, ta vzpurná provincie, okamžitě vyhlásila daňové úlevy ve výši 166 procent, aby přilákala investory, ten vytrubovaný "Hollywood severu" se asi brzy postěhuje do Montrealu. Uvidíme, jak to dopadne. Australský film kdysi taky velice prosperoval, když vláda vyhlásila 150 procent daňový odpis. Přestože se ty úlevy velice snížily, australský film přežil.

Ocelorytiny českých měst

Jedinečnou kolekci kolorovaných ocelorytin českých měst z roku 1830 nabízí švýcarský sběratel.

Cena od \$150 za kus.

Zájemci, hlaste se do redakce Panorámy, zprostředkuje-
me přímý kontakt.

DAŇOVÉ I ÚČETNÍ PORADY *****

W. A. GROSSMAN, AASA CPA

Certified Practising Accountant
Registered Tax Agent

2 Hertford Crescent, Wheelers Hill, Vic. 3150

Volejte česky nebo slovensky /Melbourne/
po celý den až do 9 hodin večer /03/ 561 8173

AMP

AGENTOVA LICENCE
CHRÁNÍ VAŠE PENÍŽE!

Zdeněk ROBEŠ, "LICENCED DEALER'S REPRESENTATIVE",

Vám nezávadně poradí a připraví program pro firemní či osobní superannuation, pro převod superannuation na důchodové zabezpečení /ADF-DA/, osobní životní pojištění, investice velkého výběru, dětské programy /investice/, zabezpečení příjmu v případě nemoci nebo úrazu...

... také pojištění obchodu, továrny, domu, osobního majetku, automobilu, cestovní pojištění i pojištění elektroniky.

Telefon /03/ 370 - 2266

AMP

Sovětské filmy

Před takovými dvaceti lety by mi chození na sovětské filmy v Americe připadalo velice absurdní. Ale časy se změnilly. Plno lidí /nejen východoevropského původu, se zvědavě zařadilo do front na seriál "Kino oko, anebo od Stalina ke glasnosti". Řada z těch padesáti uvedených filmů byla kdysi zakázána. Teď se konečně ten zajímavý průřez sovětským filmem za posledních 25-30 let dostal na Západ. Bylo to jako s dílv kterékoliv jiné kinematografie: několik filmů velice dobrých, několik zajímavých a řada už docela vyčichlých. Ale ten nejlepší film "Komisařka" z r. 1967, který byl v době svého vzniku stažen a měl být dokonce fyzicky zničen, byl velkým překvapením, jedním z nejlepších filmů festivalu. Alexander Askoldov, který ten film režíroval, už žádný jiný film za těch 21 let nanatočil. V Torontě vzdával díky neznámé bábuše z archivu, které bylo líto poslat film do smíru, a tak ho zašantročila do vlnké kobky, kde ho šťastný režisér vloni objevil. Je to historka z občanské války, napsaná Vasilem Grossmanem. Těhotná komisařka oddílu rudé armády je ubytována v rodině chudého židovského dráteníka, kde po několika dnech porodí. Během několika dnů se vztahy mezi ruskou komisařkou a židovskou rodinou změní a zlidští. Z filmu je jasné, že Židé byli /a soudě dle faktu, že film má být uveden v Sovětském svazu až koncem tohoto roku/ a stále ještě jsou občany druhé kategorie. Film je pozoruhodný pro svou silnou, na Sovětský svaz skoro nezvyklou humanistickou myšlenkou. Kromě toho je to poprvé po mnoha desetiletích, kdy se v SSSR ukazuje život takový, jaký skutečně je - se všemi nedostatky a problémy.

Československé filmy

V posledních letech se na severoamerických festivalech nepromítá mnoho českých či slovenských filmů. Není z čeho vybírat. Programátoři festivalů /ano, jsou lidé, kteří jezdí po světě a vybírají filmy pro festivaly ze všech možných zemí/ se sice pídí po nových talentech, ale většinou se omezí na otázku, co nového natočil Jiří Menzel, Věra Chytilová nebo jiní, známější režiséři.

Letos byl v Torontě uveden slovenský film Fera Feniče "Džusový román" /poněkud starší, z r. 1984/ a film Věry Chytilové "Šašek a královna". "Šašek" je druh filmu, kterému se tady říká "vehicle for the actors", vehíkl pro herce, film předvádějícího vynikajícího mima Bolka Polívku a jeho manželku Chantal Poullain. Byl přijat dobře, ale těch filmů bylo prostě moc. Zdá se, že "Šašek" bude distribuován v Severní Americe systémem, který je podobný tzv. kinu pro náročného diváka. Škoda, že zatím nemáme možnost podívat se na snad nejlepší film Chytilové, a to "Historky z paneláku" čili "Prefab Story", nejotřesnější satiru na zhoršení lidských vztahů za komunismu, kterou jsem kdy viděl.

Chytilová se stále potýká s mnoha vysokými byrokraty čs. systému. Jeden z jejích posledních konfliktů se týkal moskevského filmového festivalu r. 1987, na který ji Sověti pozvali jako členku poroty. Ale vedení Čs. filmu jí účast v moskevské porotě prostě zakázalo. Jezdit na Západ - to není problém. Ale cesty na Východ se zřejmě musejí omezit.

Pozoruhodné filmy

Všimněte si, že jsem nenapsal "nejlepší filmy". Takovou zodpovědnost si nemohu vzít na svědomí. Chutě a vkusy festiválejících se diváků jsou různé - a tak nebudu v demokratické společnosti nikomu předpisovat, co se má komu líbit. Torontský festival není snobský a nemá žádnou oficiální porotu. Ale hlasování o nejlepších filmech se zúčastní kdekdo. Tak divákům se nejvíc líbil španělský film Pedra Almodovara "Ženy na pokraji nervového zhroucení". Zahraniční hosté hlasovali pro komedii "Malá šance Maximiliána Glicka" jako nejlepší kanadský film. Filmovi kritici vybrali britský film "Vzdálené hlasy, klidné životy" of Terence Daviese jako nejpozoruhodnější dílo.

Filmový recenzent kanadské televize CBS se soustředil na jiný žánr než hrané filmy. Prohlásil, že nejlepší filmy letošního festivalu byly filmy dokumentární. Z těchto mnoha dokumentů připomenu švédskou tříhodinovou ságu Jana Troella /režiséra mnoha celovečerních filmů, např. "Emigranti"/ nazvanou "Země snů". Troell ve filmu zkoumá současný stav světa. Jeho závěry jsou dosti pesimistické, zvláště z ekologických důvodů. Kanadský dokument "Cizinci v cizí zemi" sleduje osudy kanadského filmového štábu, který v Číně natáčel celovečerní film o dr. Normanu Bethunovi. Hlavní postavu kanadského lékaře v Číně hraje Donald Sutherland. Společný život a práce kanadských filmařů a čínských politruků působí často nechtěně humoristickým dojmem.

Pro pesimisty, kteří často nařikají na politickou apatii západního světa, bude příjemným překvapením téma dvou jiných celovečerních dokumentů v Torontu uvedených. Film "Nikdo nás neposlouchal" je záznamem o 30letém potlačování lidských práv na Castrově Kubě. Kanadský film "Svědkové" je očesným dokumentem o sovětském tažení v Afghánistánu.

Z hraných filmů bych ještě vyjmenoval čínský film "Červené ságo", který vyhrál cenu za nejlepší film na letošním berlínském festivalu, polský "Zavěšen" o útěku politického vězně počátkem 50. let, a nakonec "Chocolate". "Čokoláda" je prvním filmem francouzské režisér-

SINDLER CONTINENTAL CAKES

PRODÁVÁME VE VELKÉM svatební dorty, dorty k narozeninám, makové, ořechové a tvarohové koláče, jablkové záviný...

84 River St., South Yarra, Vic. 3141
Telefon /03/ 241-7227

VAŠE
ČESKOSLOVENSKÁ
CESTOVNÍ KANCELÁŘ

HOLIDAY CLUB INTERNATIONAL
TRAVEL

.... Vám zařídí levně, spolehlivě cesty do celého světa

Přivezeme vám vaše příbuzné z Československa, nejvýhodnějším způsobem, kdekoliv v Austrálii. Poradíme vám a vyplníme všechny potřebné formality k pozvání.

Volejte nás pro nezávazné informace na čísle
[03] 568-6699

Ve večerních hodinách - domů na čísle 277-7014

S pozdravem Dáša, Láďa a Irena /mluvíme česky
a slovensky/.

16 ATHONTON ROAD, OAKLEIGH, VICTORIA 3166

Rockley Gardens Pharmacy

Rychlé a přesné zhotovení léků podle předpisů....
Velký výběr kosmetiky a parfémů.....
Porady při odesílání léčiv do Československa....

TEL.: 241 2003

SLEVA KRAJANŮM!

Česky a slovensky mluví Joe Dovolil

324 Toorak Road, Sth. Yarra 3141

ky Claire Denis. Rámec příběhu se odehrává v současném Kamerunu, jeho hlavní část pak ve stejné zemi během posledních let koloniálního systému. V období tzv. "mluvících hlav" a záplavy bezvýznamných dialogů se mi velice líbil způsob vyprávění v "Čokoládě". Je to příběh, při kterém musí divák myslet, ne jenom pasivně sedět a pozorovat honičky, přestřelky a pěstní utkání tvrdých mužů.

Takže jestliže se do vašich krajin film dostane, dejte si Čokoládu nebo Ságové víno nebo Mléko a strdí /kannadský/ či ten Džusový román nebo americký Dim Sun. Jak jste si asi všimli, najednou se točí plno filmů o jídle a pití. Kromě sezení v kině jsou to hlavní činnosti, které se při takovém festivalech konají.

Kolem Fučíkovy Reportáže psané na oprátku je leccos podivného, stejně tak kolem osoby samotného autora. Šokující svědectví o tom, jak si "vážil" těch, kteří pro něho nasadili život, nechtěně předložilo Rudé právo při 45. výročí jeho smrti. R. Bedřich, který byl Fučíkovým spolupřevzatelně těsně před popravou, v RP napsal, že mu "Julek" kladl na srdce, že po válce je potřeba najít dozorce Kolínského z Pankráce, který pomáhal vynášet Fučíkovy poznámky. Fučík tak bez rozpaků uvedl plné jméno někoho, kdo pro něho riskoval život svůj i své rodiny: spoluvězně Bedřicha přítom z minulosti neznal, prožil s ním jen několik dnů a vůbec si nemohl být jistý jeho mlčenlivostí, mohl to být dokonce provokatér. Opravdu vzácný doklad, jak si Fučík vážil sám sebe a plodů svého ducha.

+++ Čs. kriminální policie po delší době přece jen dopadla pachatele loupeže na faře v Zákopčích, okr. Čadca. Místní farář byl při ní loni v květnu svázán a brutálně zbit.

+++ Požár způsobil značnou škodu v Divadle J.K. Tyla v Plzni, jehož rozsáhlá renovace byla ukončena teprve před půlrokem.

+++ Podle oficiální informace je v Československu na 9000 registrovaných toxikomanů. Ale ani lidé takřikající slušní nezahálají - čs. občan v průměru každoročně procvičí játra takovým množstvím alkoholu, které odpovídá 8.6 litrům čistého lihu, a aby to plicím nepřišlo lito, přidá k tomu 1766 cigaret. Do statistiky se započítávají i nemluvnata, samozřejmě.

V NAŠÍ AUTODILNĚ VÁM RYCHLE A SPOLEHLIVĚ
PROVEDEME

OPRAVY VŠEHO DRUHU

65 Grosvenor Street, St. Kilda
Tel.: /03/ 527 4827

Čtěte mluvit se Zdenkem!
Sleva čtenářům Panorámy!

Kámyte

SVÉ OBRAZY A VÝŠIVKY

U PRVNÍ POZLACOVAČSKÉ FIRMY V AUSTRÁLII!

Prodáváme také umělecké reprodukcce, barvy, štětce
a veškeré potřeby pro umělce ve velkém výběru!

J. KOŠNAR PTY. LTD.
548 MT. ALEXANDER ROAD
ASCOT VALE VIC. 3032
TELEFON /03/ 370-5744

Pro čtenáře Panorámy 10 procent slevy!

+++ Předseda západoaustralské vlády P. Dowding se v Československu setkal s předsedou čs. federální vlády L. Štrougallem. Mluvílo se o hospodářské spolupráci, ale nejen o ní, jak vyplývá z Rudého práva: L. Štrougal - citujeme - "ocenil i zahraniční postoje Austrálie, často shodné se stanovisky Československa."

Písničky typu country and western jsou ve Spojených státech velice populární. Celkem vzato prdím, však se tam narodily. Z rytmu této hudby slyšíte oval koní, na nich osamělí jezdci, tu jeden zastřelí zloděje dobytka, tu jiný praští do brady ulisného hrdě, který se pokusil zřáskat sympatie Baculaté Susan. Jindy písnička vypráví o závodech v pití whisky a o tom, jak Hendersonova banda vytáhla kladkou na střechnu krůmy šerifova koně, anebo je to písnička plná slzí nad umrtím věrného kamaráda.

A lidé v amerických barech ty písničky poslouchají, pijí pivo, procházejí se s přenosnými přijímači po mořské pláži, a jak ty písničky poslouchají, tak sami sebe vidí jako kaubojy, pistolníky, umonce, dcery bohatého rančera-jak kdo.

Písničky tohoto typu se v posledních letech amodernizovaly. Rytmus zůstal stejný, ale místo jednoho koně v nich vystupují celá stáda - ovšem ta, co jsou nacpána pod kapotou auta - pokud možno malého nákladáčku, protože to je typ vozidla, v němž najdete současného kaubojy. Z těchto písní vymizely výstřelky z revolverů, bouchají pouze lahve otevřeného piva, ale tak jako ty původní, i tyhle nové jsou o lásce. Hodně se v nich nařká, zpěvák vzlyká, v parlamentu se zpovídá a pak, když už je přemožen emocemi, zavýje, dostane se o oktá-

MOJE DOBRÁ STRÁNKA

Fejeton Jiřího Sykory z USA.....

vu výš, a to už se blíží konec, stará láska ve vzpomínkách ožije, vypravěč nastartuje rezatého forda a odjíždí mezi vršky či po préríi proti zapadajícímu slunci.

Těchto amodernizovaných písní country a western je většina. Začínají nevinně: pár akordů na kytaru a sytý baryton anebo lkažet tenor začne jakoby nic.

sedím ve své fordce z osmašedesátých a jednu ani nevím kam dneska je čert ví kolikátýho a jsem sám v rádiu hrajou song, co je mi povědomej hráli ho, když jsem byl zajíc, teď jsem starej a chromej to bylo tak: Betsy - to bylo moje děvče - neměla ráda, když jsem pil že prý moje kamarády nechce abych se radši oženil povídám jí Betsy já se ženit nechci hnedka vzkřikla: Ha ty lháři oči blesky červen v tváři pak vytáhla pistoli, střelila mě do nohy to byl konec toho vztahu, skok do auta a jsem v tahu kdepak Betsy, to byl případ jsem rád, že jsem rychle vypad dnes je to už řadu let to si nechte vyprávět

a potom ještě zopakuje refrén, možná, že si k rádiu koupil stereo, aby se mu líp poslouchalo, a že ten kompjatr na palubní desce taky není všechno a že se možná stavi v městečku, kde Betsy ještě žije, protože jak doufá to už nebude nebezpečný, že jí už došly asi náboje...

Tak takové písničky by se jistě daly skládat i ve stylu country and eastern... Proč by nakonec nemohl zpěvák zpívat třeba o tom, že celé léto dřel na družstevním

a že Mařenka je teď s malým Jentíškem a on je teď v Ostravě, kde jsou dobrý kamarádi, jen těch peněz je málo, protože soudce byl mrcha, ale napřesrok má nádhru na místo u labské paroplavby, tam to nese, a jsou tam dobrý kamarádi...málem jsme zapomněli na nohu...no, tak tu Mařenka poničila pohrabádem, když jí řekl, že si ji vzít nemůže, protože ještě něco od života očekává. A potom s bolestmi odjždí na závodním kole Fibich a poslouchá s dojetím taneční skladbu z městského tlampače, při které se s Mařenkou seznámili...

Možná jste nabyli dojmu, že písníčky country a western či eastern nemám právě v oblíbě. Nikoli, omyl, mám rád asi tři nebo čtyři - ty ostatní se mi pletou. Jednoduše nemohu si zvyknout, aby píseň, jež mám ve spojení s kauboji, jízdu na koni a podobnými sentimentálními rekvizitami zašlého světa, zpívaly o opraváři automobilů, který je notorický alkoholik, protože ho před deseti lety opustila Kathy Smith, ta co vyhrála soutěž krásy v soudní osadě Bůvolí Oko, protože prohrál v elektrickém automatu pojišťku zdravotního zabezpečení, takže si pak Kathy pochopitelně nemohl vzít, když byl švorc.

Jak jste si asi všimli, vzal jsem si na mušku - vidíte, zase ta střelba - písníčky, které jsou tak trochu na

jedno brdo. Je jich asi milion. Pustím-li rádio, vždy mohu najít stanici, kde se hraje country and western 24 hodin denně. Každý den posílá asi deset tisíc skladatelů nejméně po deseti podobných písní - jde vlastně už o rozrostlou lidovou tvorbu - a tak posloucháte hodinu, když jste odolný, najednou si řekáte, bože proč už hodinu hrajou tu samou melodii a zpívají ten samý text?

Já nevím, asi proto, aby byl výběr. Já si vybral, jak jsem už říkal, asi tři nebo čtyři anebo deset, já neřím v tomto případě příliš na přesnosti. Jistě jich ještě pár objevím, jen se na mne nesmí spěchat, já pořád ještě spíše na koni než v osmiválci.

Zatím kdykoli náhodou narazím na rozhlasovou stanici, jež vysílá country and western, vždy slyším něco jako

tak jsem vypil čtyři láhve whisky
až jsem z toho měl oteklé pysky
ráda mě má jenom moje máma
žije chudák v dálce sama
možná, že k ní zajedu na návštěvu
a někde v okolí si najdu hodnou děvku
jupijá jupijou
ať se na mne kamarádi napijou jup jup jup...

V. KRÍŽ

Byl jsem konzulem **HUTT RIVER** - VI.

Bylo absurdní, že v situaci, kdy jsem sám neměl československý cestovní pas či alespoň "přílohu k OP" a nemohl jsem tudíž vystrčit legálně nos za hranice, mne navštívilo několik zoufalců s žádostmi o pomoc při odchodu Austrálie. Stěží jsem jim vysvětloval, že v současné době nemohu pomoci ani sám sobě.

A pak si pro mne jednoho dne přijeli, tak jako kdysi pro pana Škutinu, jak to líčí ve své knize "Prezidentův vězeň". Dva slušní muži středních let mne zdvořile pozvali na malou vyjížďku - a jejich pozvání bylo tak sugestivní, že jsem nemohl odmítnout. Jeden z nich páchl pivem, s oběma dohromady bych se jinde nerad setkal někde na opuštěném místě. Teď jsem s nimi seděl ve voze na zapadlé lesní pasce, ozářené jarním sluncem toho roku 1984. Mlčel jsem a čekal, co se z toho všeho vyklubá. A klubalo se.

Oba zajímaví muži zákona mi začali barvitě líčit osudy některých neposlušných jedinců a přešli pak na můj vlastní

"Víte, že jste se dopustil mnoha trestných činů, mezi jinými urážek veřejných činitelů a hanobení států socialistické soustavy. Snad dokonce i špionáže. To vyšetřu-

jeme", vypálil starší. Mladší vytáhl pohotově velmi tlustou složku s mým jménem.

"Není toho tady na vás málo, jak vidíte. Dopustil jste se nezákonností!"

"Jazšímarjá, kdy?" použil jsem Švejkova výroku.

"Porušil jste několik paragrafů, vypadá to na pěkných pár let nápravného zařízení. Nebo na blázinec - přinejlepším. My už to nějak zařídíme!"

A D V O K Á T

JUDR. MILAN KANTOR

/LL.B., Barrister and Solicitor of the Supreme Court of Victoria/

specializuje se na kupní smlouvy, převody nemovitostí, nájemní smlouvy, zakládání společností a partnerství, na vykonávání dědických nároků a na přípravu testamentů, všeobecně na případy týkající se nesporných majetkoprávních záležitostí.

Než podepíšete smlouvu, která je obvykle závazná a která může mít i dalekosáhlé nepříznivé následky, p ř i j ě t e n a p r á v n í p o r a d u !

500 COLLINS STREET, MELBOURNE, VIC. 3000
TEL.: /03/ 62-6196

**PROSÍME - UŽÍVEJTE POUZE NOVÉ
PŘEDPLATNÍ LÍSTKY!**

O tom jsem nepochyboval, byli už dlouho proslavenými mistry. Ale...

A následovala nabídka tichého zlikvidování celé nepříjemné záležitosti a výhodné spolupráce. Jako by ti dva z oka vypadli Faustovu příteli Mefistovi.

"Inu dalo by se o tom snad uvažovat, pokud byste mne nechali cestovat alespoň do socialistických zemí. Vždyť i v nich je tak krásně!"

Podívali se po sobě: "A kam byste chtěli jet?"

"Alespoň do Rumunska, k sovětským hranicím, kde je několik klášterů se vzácnými freskami, které bych rád fotografoval".

Přikývlí vcelku spokojeně. To zařídí, mám je mít.

Po návratu domu jsem celou situaci probral se svou ženou a rozhodli jsme se, že musíme zmizet stůj co stůj. Svého času jsme četli zprávy o tom, jak někteří zoufalci utíkali na zahraniční ambasády, aby využili práva jejich extraterritoriality a dostali se tak po kratší či delší době ze země. I sbalili jsme několik nejnnutnějších svršků a vydali se do Prahy, abychom požádali o politický azyl na velvyslanectví Kanady. Po předložení konzulských dekretů jsme byli vpuštěni, jednáno s námi a vysvětleno, že nelze. Pravo azylu tu sice je, zde však v praxi neproveditelné, neboť ambasády by byly zaplaveny našinci, čekajícími marně na povolení československých úřadů k opuštění země. Podobně jsme dopadli i na americkém velvyslanectví. Přesto, že pan konzul uznal zvláštnost našeho případu, neboť nebývá tak příliš procházejících diplomatů, kteří tu žádají o azyl, požádal nás, abychom to nedělali.

"Pokud bychom vám vyhověli, mohli byste tu žít dlouhá léta, než by vaše vláda povolila odejít! A to nelze. Nejste sami, denně tu máme snad desítky lidí, kteří žádají o pomoc při odchodu z této země, pláčou a prosí, dokonce mi tu klečeli i na kolenou. A my nemůžeme nic dělat, jen poradit. Odjeďte někam do neutrální země, žádejte naše úřady tam. To je vše. Uznajte sami, jak bychom tolik lidí dopravili z velvyslanectví do ciziny? To je vyloučeno".

"Do třetice všeho dobrého", řekl jsem si, využiji svou slušnou znalost španělštiny. A tak jsme zamířili na španělské velvyslanectví. Ale neprošli jsme ani tam. O staršího, brunátného a blahobytného pana velvyslance se pokoušely mdloby, hrozil odvečením československou policií, prosil. Jako diplomat jsem se nevydržel dívat na zjevně projevovanou zbabělost svého kolegy a odtáhl jsem ženu z tohoto kousku "země zaslíbené". Bude tedy nutné hledat jiné cesty.

Rašení však za námi přišlo samo. Civilní muži zákona skutečně nelhali, nepodvedli mne. Nic je to nestálo, snad jen prstu kývnutí "tém dole", těm zdánlivým pánům nad cestami lidí. Jen zdánlivým. Během několika dnů jsem byl pozván na oddělení pasů a viz v Jihlavě, abych si vyzvedl "přílohu k občanskému průkazu" do socialistických zemí,

manželka dostala zpět dokonce zelený pas. Náznorně nám tak bylo dáno najevo, že poslušnost v této zemi bývá dokonce i odměňována. A že se člověk, zdánlivě odepsaný, může někdy stát dokonce i "normálním občanem" s poněkud omezenými právy, které se mu zdají být výhrou v loterii. Utáhnout uzdu a pak popustit - ne ovšem zadarmo, milánkově. Neboť máme moc, a s tou lze téměř vše.

A tak jsme znovu rychle balili věci, tentokrát mnohem důkladněji. Na dno kufru naší staré Oktávie, Matyldy, putovaly, dobře ukryté, provizorní diplomatické pasy knížectví Hutt River, které jsem svého času zhotovil, mé dekrety od vzdáleného panovníka Leonarda I. a další důležité materiály. Měl jsem obavy, jestli projedeme, protože jsem věřil, že naši "dobrodinci" si zajistí důkladné prohlídky našeho vozu i osob na hranicích. A do poslední chvíle jsem měl obavy, jestli se nějak nedozvědí o naší nedávné zoufalé cestě za azylem. Nedozvěděli. Kupodivu.

A pak jsme vyjeli. Léto roku 1984 bylo horké, slunce pražilo, a my uháněli po dálnici do Bratislavy a dál k hranici. Přejeli jsme ji bez prohlídky a jiných problémů jako ostatní turisté a posledními pohledy zpět se rozloučili s Československem, abychom pak projížděli sluncem prohřátým Maďarskem. Ale samozřejmě, nikoli na sever. Dolů na jih k hranicím Rumunska a přes ně pak k modrému Dunaji, mohutné tepně, která kdysi tak výtečně unášela po svých vlnách Verneova hrdinu lodivoda. Doufali jsme, že se nám podaří ji překročit někde na naše huttriverské diplomatické pasy - nebo snad při nejhorsším i přeplavat. Byli jsme odhodláni téměř ke všemu, cesta zpět byla vyloučena.

J.J. STANĚK

Cím žije EVROPA?

V minulých několika letech jsme byli svědky neuvěřitelného antiamerikanismu. Protestní akce proti umístění amerických raket v Evropě se střídaly pravidelně ve všech západoevropských zemích, jako kdyby je někdo naplánoval a načasoval. Televizní kamery a fotoaparáty v rukou bezpečnostních služeb vykonaly své - bylo nezvratně zjištěno, že se ve všech protestních pochodech zúčastňují stejní křiklouni, ať již pocházeli ze Západního Německa či Holandska, ze Švédska či z Dánska, z Anglie nebo z Irska. Ti ostatní, kteří přišli pokojně demonstrovat, měli v předstávě touhu po míru a zbavení se strachu z nukleárních zbraní.

Tvrdilo se, že Evropa jde doleva. Ale v demokratických volbách zvolené pravicové vlády, ať již máme na mysli Holandsko, Západní Německo, Anglii, Belgii, Lucembursko či Itálii, potvrzovaly cosi jiného. Lidé chtějí mít prostě klid, jistotu pro sebe i své děti, a nechť jí zapínat televizory v obavě, že se zase někde zostřilo napětí a že v Moskvě nebo ve Washingtonu sedí někdo na spoušti nukleární katastrofy.

Tolik pokojný pan Občan. Pan ministr financí by rád převedl pár miliard z položky "obrana" tam, kde se mu finančních prostředků nedostává. Když bylo jisté,

že americko-sovětské rozhovory přinesou výsledek, bylo cítit ulehčení na všech stranách. A na západě, kde "glasnost" je mnohem větší nežli na Východě, přinášely sdělovací prostředky i tisk zprávy potvrzující tendenci odzbrojení a životní jistoty ve zdůrazněné formě. Podívejme se na několik takových událostí.

Začneme tím, co nás, čs. emigraci nejvíce pálí; otázka politického režimu v Československu. To, že Husákoví byla přistřižina křídla a do čela partaje zasedl někdo jiný, signalizuje možnost, že dojde v dohledné době k dalším změnám. Snad se změní i poměr vládnoucích vůči těm, kdo se "bez povolení" zdržují v cizině a neupravili si "poměr". Tím by byla umožněna ofíma konfrontace. Názory těch, kteří zůstali doma, na budoucnost státu i osobní život, budou šokem pro mnohé prominentní emigranty. Jestli si někdo myslí, že přijede na Václavské náměstí na bílém koni, ať na to klidně zapomene. Dubček žádá rehabilitaci a poskytuje rozhovory západnímu tisku. Politický exil tím může být nadšen - tedy alespoň pár Dubčekových přátel. Je to jejich demokratické právo. Demokratické právo mé a mých přátel je vidět zcela jinou cestou k demokratické vlasti.

V Maďarsku přišel do čela strany Karoly Grosz, někdo s docela jinými názory na vedení státu, nežli měl J.Kádár. A Maďarsko šlo ještě dál - za nejvyššího představitele státu má bezpartajního Bruno Strauba, který se tak stal prozatím jediným vedoucím státním představitelem v "lidových demokraciích", jenž nevlastní stranickou legitimaci. Očekává se zcela reálně, že sovětská vojska z Maďarska odejdou. Tuto spekulaci potvrdil sovětský premiér Nikolaj Ryžkov při tiskové konferenci v Praze, když opakoval návrh Kremle, který by byl ochoten před skončením tohoto století stáhnout své armády z jiných zemí.

Vašavský pakt v poslední době několikrát zdůraznil, že si přeje jednat se Západem o všech otázkách, které jsou na pořadu doby, t.j. hlavně - samozřejmě - ekonomie, ale i rychlé odzbrojení a otázka lidských práv. Nedávno byl na návštěvě v Moskvě ministr zahraničních věcí Spolkové republiky Německo, Hans-Dietrich Genscher. První reakce byla palcovými titulky zdůrazněna v hollandském tisku: "Moskva chce opravdu lepší vztah se Západem!" Sám k tomu říká: "Sovětský svaz nemůže žít v dřívější izolaci, odříznut od Západu. Moskva usiluje o základní zlepšení a vztahy mezi Východem a Západem. Ujistil jsem Michaila Gorbačova, že spojený trh západoevropských zemí v r. 1992 nebude žádnou překážkou naší další spolupráce". A Genscher znovu poukázal na nutnost změn v Sovětském svazu na poli lidských práv, což by mělo značný vliv na ostatní jednání.

Michail Gorbačov bojuje velký boj. Má potíže, protože nezvolil Stalinovy metody. Podporuje ho laureát Nobelovy ceny dr. Andrej Sacharov, podporuje ho mládež ústy svého vedoucího Jurije Ivčenko. Mluví se v Moskvě o vydání děl Solženicyna. Byly rehabilitovány některé oběti Stalinových čistek. Bude postaven pomník obětem třídního teroru. Stalin i Brežněv jsou otevřeně kritizováni, přejmenovávají se ulice po nich nazvané. Zkoušek i ničení atomových zbraní se vzájemně zúčastňují Američané i Sověti. Gorbačov přijal vatikánského kardinála,

"ministra zahraničních věcí" Agostino Casaroliho, a Svätý Otec píše u příležitosti oslav tisíciletého výročí pokřtění kyjevského knížete Vladimíra: "Kéž budou v budoucnu překonány neporozumění a vzájemná nedůvěra..."

Švýcarský "Zpravodaj" poznamenává v souvislosti se jmenováním národních umělců v Praze, kdy tento titul dostali mezi jinými i ti, kteří byli režimem dříve stíháni: "...zřejmě se v rámci perestrojky odpouští i veliké hříchy". Musíme vidět před očima skutečnost, jaká je, a nikoli jen naše přání, i když jsou motivována dobrým úmyslem, a musíme se pokusit uskutečnit naše politické cíle reálnými možnostmi, které jsou nám k dispozici. Výběr nemáme zrovna velký. Všude můžeme samozřejmě najít negativismus v těchto pozitivních událostech. Je to jen otázka, zda si nasadíme brýle optimismu či pesimismu, brýle přání či reality.

A tak bych si dovolil na závěr říci, že Evropa jde dobrou a správnou cestou, vyrovnaně, obezřele a cílevědomě. Politika a politická rozhodnutí se nedělají z jednoho dne na druhý. Uskutečnění těchto rozhodnutí může být pak otázkou několika dnů.

O KNIHÁCH (nových i.)

Před 15 lety vyšla v Křesťanské akademii v Římě čtyřsetstránková kniha Rio Preisnera *Kritika totalitarismu*, do které autor shrnul stovky svých myšlenek fragmentárně komentujících filosoficko-politické prostředí českého člověka. Preisner, do roku 1968 překladatel a literární vědec, v exilu profesor germanistiky na pensylvánské univerzitě v USA, pak pokračoval v analytickém glosování našich dějin v knize *Česká existence*.

Nyní, jako na zavalanou k příležitosti sedmdesátého výročí založení Republiky, jsem jedním dechem přečetl poslední svazek Preisnerovy monumentální trilogie: Až na konec Česka /str.308, Lstg. 7.50, 1987, Rozmluvy, 18 Church Hill, Purley, Surrey, CR2 3QN, U.K./ Preisnerovy myšlenky jsem v této knize shledal daleko ucelenější než v dřívějších dvou dílech a ještě nesmlouvavější a krutější k dialektické praxi komunismu.

Od roku 1918 se Evropou šíří zhoubná choroba - ztráta paměti. Nejen široké vrstvy obyvatelstva, ale i historické a inteligence všeho druhu systematicky zapominají na dobrou i méně dobrou jména svých předků. V socialistickém Československu došla tato ztráta paměti až k metodicky realizované kamufláži. Vytyčováním všelijakých okrokových linií, tradic a stínovitých portrétů pak došlo k paušální negaci minulosti a k naprosté absenci zodpovědnosti k našim dějinám. To má dalekosáhlý vliv na celý národ. Přijali jsme snadno, že naše národní existence je zastíněna nějakým velkým sporcem a my sami nic nezmůžeme, za všechno mohou cizáci, to všechno patří k pobělohorskému komplexu trvajícím do dneška, tak jako kombinace "zákeřné rány dykou do zad" a "diktátu" - ať již versailleského, jaltského či toho z Čierné pri

INZERCE

v časopise

PANORAMA

Jen v Austrálii je na 20.000 Čechů a Slováků...
PROPAGUJTE SVÉ VÝROBKY ČI SLUŽBY MEZI KRAJANY!
U dlouhodobých inzerátů sleva. Oznamujte nám
včas všechny změny!

Miloš TRNKA, licenced plumber, gas fitter

instalatér

MILOS PLUMBING
(03) 548 1210

Cope. Rio Preisner ukazuje nejen na všelijaké zrady ať již spojenců či jiných, ale i na neochotu či neschopnost nás samotných bránit náš stát. To je strašlivé zrcadlo, Preisner sám je ovšem nerozbitný, musíme být pozitivní všichni. Jestliže Josef Pekař nazval 28. říjen "Rakouskem povolenou revolucí", pak můžeme únor 1948 nazvat "Ruskem nařízenou revolucí" a srpen 1968 "Kremlem zlikvidovanou revolucí". Co bude dál? Jakou úlohu sehraje náš exil? Bude tak reálná jako Masarykova exilová činnost?

IP

Chcete je definitivně zničit?!

KULTURA • KULTURA •

+++ Jiří Stivín, který se po absolvování pražské AMU vydal na křivolakou cestu jazzového sólisty /flétna, klarinet, saxofon/ a skladatele, kromě těžce vybojitého uznání si před lety koupil promáštěnou čepici, která od té doby patří k jeho muzikantské výstroji. Nosí ji stále, nejen na jazz-sessions, ale i na koncertech, kde na zobcovou flétnu hraje barokní mistry, i na konzervatoři, kde učí hře na flétnu. Nedávno měl pro Supraphon nahrát Vivaldiho koncerty pro sopraninovou flétnu, avšak osvicený ředitel nár. podniku měl podmínku - Stivín bude hrát bez čepice. Stivín to považoval za nepřijatelné a z nahrávky tak sešlo.

+++ Když psal svůj slavný román Proces, F. Kafka v dopise M. Jesenské sděloval, že se jen snaží vysvětlit, co je nevysvětlitelné. K napsání Procesu Kafka potřeboval kalamář inkoustu a 316 linkovaných stránek, vytrhaných ze školních sešitů. A těchto 316 stránek bude letos v listopadu vydraženo v londýnské aukční síni Sotheby a očekávaná cena je více než milion liber.

+++ Za nevalné návštěvy a mizivého zájmu čs. komunity v Melbourne se v září odehrálo osm představení jedné z posledních divadelních jednoaktovek V. Havla s dramatickou osnovou života českých disidentů /A Private View by Václav Havel, Theatre Works, St. Kilda/.

+++ O dramatu kolem odchodu rodiny Pořízkovy z Československa jsme již dříve psali a dnes se k tématu vrací J. Lion ve svém Dopisu z Vídně. Úspěch Pavlína jako modelky je jistě závratný. Debutovala ve filmu Anna, hrála do jisté míry samu sebe. Pavlína se nyní objevuje

v dalším filmu - Její alibi - a jejím partnerem je herec první garnitury P. Selleck.

+++ Čs. hudební vědec V. Holzknecht zemřel v Praze ve věku 84 let.

Není to tak dávno, co jsme referovali o životopisu tiskového magnáta a miliardáře R. Maxwella, narozeného jako Ludvík Hoch na Podkarpatské Rusi. V r. 1938 uprchl do Anglie a ani ne ještě sedmdesátiletý se stal příslušníkem čs. zahraniční armády. Nyní se mi dostala do rukou biografie jiného úspěchu /Donald Trump: The Art of the Deal; Century Hutchinson/. Milióny pana Trumpa, novyorského hoteliéra, mne ani nezajímají tak, jako jeho manželka. Laskavý čtenář ať si tento zájem recenzenta nevysvětluje jinak, než literárně, Donald se seznámil s Ivanou v olympijské recepční kanceláři v roce 1976. Ivana, členka čs. olympijského lyžařského družstva, se nevrátila z olympiády v roce 1972 a rozhodla se pro život v Kanadě. Říká, že peníze nikdy nebyly její motivací, pak to tedy byla láska, že za Donaldem odešla do Nového Yorku, jako bývalá modelka nejprve dohlížela na interiérovou výzdobu Trumpových hotelů, dnes je jejich ředitelkou. Do kanceláře odlétá denně čermou helikoptérou hned po snídani se svými třemi dětmi, denně s nimi také večeří. Trumpovi bydlí na Manhattanu, jejich jachta Princezna je vybavena neprůstřelnou saunou a zlatými umyvadly, někdy se plaví na Floridu, kde mají 110-pokojové letní sídlo.

Nedávno Trumpovi koupili v Novém Yorku známý Plaza Hotel, který má zmmodernizovat a upravit s určením pro australský turistický ruch.

Zidovská pověst o Golemovi, hliněném muži, kterého v roce 1580 oživil pražský rabín Löw ben Bacelel kouzelným nápisem, aby mu sloužil, má místo i v naší kulturní historii. Pověst se stala námětem různých uměleckých prací, zpracoval ji mimo jiné A. Jirásek, Voskovec a Werich, německý spisovatel Gustav Meyring ve své verzi z r. 1915 předpověděl reduci lidského života na úroveň automatu pod tlakem moderních společenských podmínek. Australský hudební skladatel Larry Sitsky zhudebnil pověst o Golemovi, tematicky tak spjatou se středověkou Prahou, a zadal ji k provedení Australské opeře v Sydney.

IP

NOVÉ HUDEBNÍ STUDIO V ADELAIDE!

Učitelka klavíru s dlouholetou zkušeností z Prahy otevřela po několika letech úspěšné práce v Sydney klavírní třídu v Adelaide. Děti mohou začít úspěšně pracovat již od 4 - 5 let.

Máte-li zájem o podrobnost o vyučování, volejte M. Baumovou, tel. /08/ 356 9483.

STĚHOVÁNÍ +++ STĚHOVÁNÍ +++ STĚHOVÁNÍ +++ STĚHOVÁNÍ

Levně a spolehlivě
Melbourne - Sydney nebo Sydney - Brisbane

\$900.00

Tel.: /02/ 725 2907

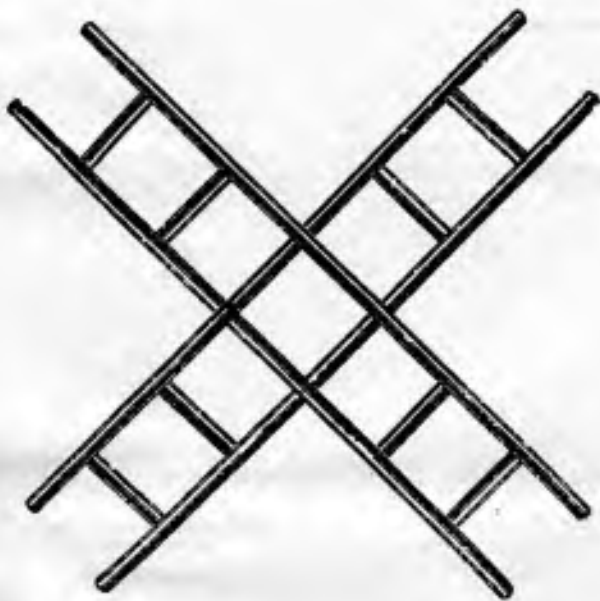
VINA, LIKERY, SMÍŠENÉ ŽBOŽÍ, IMPORT. PIVO - BUDVAR, PLZEŇ - a ostatní z Evropy a Ameriky...

WARREN SALES, 81 WARREN RD., MORDIALLOC 3195
TEL.: /03/ 580 3962

NA SBS TV • NA SBS TV •

Na SBS jsme v posledních dnech minulého měsíce viděli jednak reprízu čs. filmu Causa Králík s M. Kopeckým v hlavní roli, a jednak i dokument o zákulisí mnichovských rozhovorů v roce 1938. Skutečnost, že na jasné lumpy čs. spravedlnost nestačí, příliš nepřekvapuje - poněkud ale překvapuje, se tam o tom mohl natočit film. Dusná atmosféra maloměsta, kde je podsvětí s mocnými světa prokazatelně jedna ruka, byla vysloveně deprimující, přestože film jinak silou výrazu nijak nechromil. Dokument západoevropských TV společností o Mnichovu nová fakta nepřinesl, nic méně těch známých přinesl hodně a pokusil se je utřídit. Závěr, točený zjevně ve spolupráci s čs. dokumentaristy - jak nakonec potvrdily titulky - dostal ovšem pražský propagandistický náter /vystoupení gen. Šmolcse či "vojenského experta" O. Hory, ve skutečnosti propagandisty min. vnitra/ a finální dlouhý záběr na heslo "Še SSSR na věčné časy!" opravdu stál za to.

Neúplný přehled programů na říjen z našeho hlediska nic moc neslibuje: děti a snad i dospělé mohou zaujmout některé čs. filmové pohádky, vysílané ovšem v nepříliš dobrém čase.

SPORT • SPORT • • • •

+++ Z dovolené v Záp. Německu se do Československa nevrátil hokejista pražské Sparty D. Volek. Pár dnů nato už byl na druhém břehu Atlantického oceánu, kde podepsal smlouvu s klubem New York Islanders.

+++ Čs. reprezentační hokejové mužstvo se dvakrát střetlo se Švédy: v prvním zápase Seveřany deklasovalo 10-1, v odvetě pak zvítězilo 2-0.

+++ Francie - Československo 1-1 /0-0/, mezistátní utkání fotbalistů v Paříži. Úroveň hry poznamenal hustý děšť. Za čs. tým skóroval Daněk v 77. minutě.

+++ O nedávném úspěšném zdolání kanálu La Manche čs. plavkyní jsme psali. Kvalitu jejího výkonu dokumentuje tragický způsobem informace, podle níž 20letá brazilská plavkyně při pokusu na téže trati ve vodě ztratila vědomí a krátce nato v nemocnici zemřela na následky podchlazení a celkového vyčerpání.

+++ V Československu se drápkem zachytil exotický druh sportu - box lakros. Je odvozen od staré hry kanadských Indiánů, něco mezi hokejem a košíkovou. Prozatím se hře věnují čtyři mužstva.

+++ Československo - Rakousko 4-2 /1-0/, přátelské utkání fotbalistů v Praze. Za čs. mužstvo stříleli góly Daněk 2, Luhový a Bílek. Hrál se za naprostého nezájmu diváků, kterých přišlo jen 3400.

+++ Dynamo Kyjev prodalo svého hráče A. Zvarova italskému Juventusovi za 5 milionů amerických dolarů. Zvarov, prostá ruská duše, se domníval, že z takového balíku mu patří aspoň 15 procent a nechal se slyšet v tom směru. Škaredě se ovšem spítl a byl poučen, že z toho, co dostal jeho mateřský klub, neuvidí ani cent. Na sovětské poměry ale i tak udělal nevidané terno, neboť Italové mu podle smlouvy poskytují dům, dvě auta, otevřený účet v obchodě a na služby, k tomu kromě prémie měsíční kapesné 1200 dolarů.

České knihkupectví

Napište si o seznamy knih a videokazet:

Gutleutstrasse 13, 6-Frankfurt/M, nebo
Hess Strasse 88, 8-Munich 40
West Germany

PREDPLATNÍ LISTEK

ZDE OOSTŘIHNOU

PANORAMA

35 Massey Street, Doncaster 3108
Victoria, Australia

Šeky laskavě vyplňte pro příjemce: CZECHOSLOVAK PANORAMA

PŘEDPLATNÉ

Austrálie

jeden rok: **A\$24.90**

dva roky: **A\$49.80**

N.Z., P.N.G. (letecky)

jeden rok: **A\$26.90**

Ostatní cizina (letecky)
(lodí)

jeden rok: **US\$25.00**

jeden rok: **US\$21.00**

Prosíme zahraniční předplatitele, aby nám neposílali osobní šeky - po zaplacení bankovních poplatků nám nezbyvá ani na poštovné. Nejlépe vložit bankovku do doporučeného dopisu.

Přikládám \$..... na předplatné, případně i tiskový fond /dary na tiskový fond jsou *naprosto dobrovolné* a používá se jich k zaslání časopisu těm krajanům, kteří si předplatné nemohou dovolit - zejména Čechům a Slovákům v hostelech, evropských uprchlických táborech atd./

Jméno, adresa /čitelně/.....

..... Podpis, datum.....
Prosíme zaškrtněte /x/
..... jste-li NOVÝM předplatitelem

+++ V prvním kole evropských fotbalových pohárů všechny čs. celky ostudně prohrály. Nejhůř dopadla pražská Sparta v PMEZ - na domácí půdě se Steaou Bukurešť 1-5 /1-2/. Sparta se ujala vedení ve 20. minutě Kukletou a na víc se už mizerně hrající letenský tým nezmohl.

+++ Vítězem 63. ročníku mezinárodní motocyklové šestidenní soutěže, který se jel ve Francii, se v soutěži o Světovou trofej stal domácí tým před Itálií. Čechoslováci dojeli třetí.

KOPANÁ...

1. Sparta	6	4	2	0	18:6	10
2. Slavia	6	4	1	1	21:10	9
3. Viskovice	6	3	1	2	13:6	7
4. Olomouc	6	2	3	1	9:4	7
5. Ostrava	6	3	3	2	9:5	7
6. Trnava	6	3	1	2	6:8	7
7. Nitra	6	3	0	3	8:9	6
8. Hradec Kr.	6	2	2	2	6:9	6
9. Dun. Streda	6	3	0	3	5:11	6
10. Píseň	6	2	1	3	10:9	5
11. Sn. Bratislava	6	1	3	2	7:9	5
12. Inter ZTS	6	2	1	3	8:12	5
13. Dukla Praha	6	1	2	3	6:7	4
14. Bohemians	6	2	0	4	10:13	4
15. B. Bystrica	6	2	0	4	8:14	4
16. Chab.	6	2	0	4	7:13	4

A HOKEJ...

1. Pardubice	3	3	0	0	14:6	6
2. Litvínov	3	2	1	0	19:10	5
3. Košice	3	1	2	0	10:7	4
4. Sparta	3	2	0	1	12:10	4
5. Plzeň	3	1	1	1	13:11	3
6. Kladno	3	1	1	1	10:11	3
7. Blatná	3	1	1	1	8:11	3
8. Trzeboň	3	1	1	1	9:14	3
9. Vítkovice	3	0	2	1	6:9	2
10. Gottwaldov	3	1	0	2	8:12	2
11. Č. Budějovice	3	0	2	2	8:13	1
12. Bratislava	3	0	0	3	5:12	0

UNÁSV...

Rozhlasové sdružení BiC v Adelaidě pořádá
II. ročník AUTO - MOTO - RALLYE BiC,
dne 6. 11. 1988.

Motoristická soutěž plná legrace a napětí je spojena s piknikem, který vypukne kole 12.30 odpol. v cíli závodu v Apex Pk., West Beach. Možnost zakoupit si občerstvení, všichni jsou srdečně zváni!

Závazné přihlášky k účasti na závodu do pátku 4. listopadu u P. H. Václavíka, tel. /08/ 297 5001, který Vám poskytne i bližší informace.

DRUHÁ STRANA PŘEDPLATNÍHO LÍSTKU

Můj vzkaz redakci PANORAMY:

Pokud víte o někom, komu bychom mohli nezávazně poslat ukázkové číslo, uveďte zde laskavě jeho adresu:

Na jiném místě se dnes zabýváme zfilmovanou verzí Kunderova románu Nesnesitelná lehkost bytí. Máte-li zájem, můžete se v Melbourne zúčastnit semináře o Kunderově románu, který řídí předseda zdejšího Pen-clubu L. Clancy: v úterý 18. října od 19.00 v obvodní knihovně v Box Hillu.

Výbor ČsOL v zahraniční, jednota Victoria, nás informoval o programu oslav 70. výročí vzniku ČSR, jak jsou připraveny v Melbourne dne 30. října 1988:

- 11.00 Sraz v Sokolském národním domě, 497 Queensberry St., Nth. Melbourne
- 11.30 Společný oběd /cena \$10.00, penzisté a děti \$8, rezervace do středy večer 26. 10. u sestry Haramulové /583 6921/ a br. Postera /890 5444//
- 13.30 Vzpomínková akce v Sokolském nár. domě s kulturním programem Českého ochotnického divadla, jejíž součástí je udělení pamětních medailí zasloužilým pracovníkům krajských organizací
- 16.00 Společný odjezd auty ze Sokolského nár. domu ke Shrine of Remembrance.

Nemůžete-li se zúčastnit programu v Sokolském nár. domě, jste srdečně zváni k účasti na vztyčování čs. státní vlajky a kladení věnce u Shrine of Remembrance v 16.15 hod.

Národní kroje vítány.

Melbournští kolováci srdečně zvou na
TANEČNÍ ZÁBAVU VE STYLU COUNTRY

kteřá se koná 19. 11. 1988
od 7.30 večer v Sokolském
nár. domě, 497 Queensberry
St., Nth. Melbourne.

Vstupné s výbornou večeří
\$15, penzisté \$12.

Hraje nová skupina Imagination +++
bohatá tombola +++ vyhlášení nej...
masky +++ obsluha vzorná

O vstupenky bude velký zájem, proto
si je rezervujte včas:

741 5468 /Truhlář/
870 6489 /Sosnovec/
729 3195 /Brodecký/

Výtěžek bude použit pro nákup nových kol pro děti!

PŘIJĎTE V MELBOURNE POZDRAVIT
BROKEN HILL!

SIMKOVA-ENSEMBLE

240 GARNET STR.
BROKEN HILL
NSW 2880
080-882058

MILUŠKA ŠIMKOVÁ SE SVĚM KVARTETEM
vystoupí 16. října od 14.00 v Sokolském národním domě,
497 Queensberry St., Nth. Melbourne, na odpoledním čaji.

Den předtím, 15. října, se koná seznamovací večer u Zlatých v oblíbené restauraci Gipsy Baron, 433 Church St., Richmond /tel. 429 5266/.

Bližší informace podá sestra Skálová, tel. 337 9731.

BESEDA v Canbeře
srdečně zve na následující
akce v rámci oslav 70. výročí
vzniku Československé republiky
a 200 let Austrálie:

S.P.K. "TOBRUK HOUSE", 15 Moore St., Canberra City

26. a 27. 10., 19.30 hod.

Projíždění českých historických filmů

28. 10., 19.30 hod.

KONCERT K UCTĚNÍ NÁRODNÍHO SVÁTKU

"28. říjen 1918" - připravil V. Šámal

Poté koncertní pianista T. Chvojka přednese
skladby Dvořáka, Smetany, Janáčka, Martinů,
Suka a Mozarta.

Canberská Opera Workshop se představí se svým
nastudováním Smetanovy "Prodané nevěsty".

29. 10., 14.30 hod.

Odpoledne národních tanců, písní a hudby
účinkují V. Vlažná a V. Špaček, členové české-
ho vysílání stanice 2EA, V. Kašpárek, J. Šime-
ková z Canberry, M. Šimková, býv. členka Austral-
ské opery, dudácká skupina L. Zacha, Čs. Sokol
Canberra, Čs. taneční skupina Sydney a populární
harmonikář J. Milfort.

29. 10., 20.00 hod.

FIDLOVAČKA - hraje krojovaná česká muzika Vltav-
vanki, zpívá V. Čína a L. Gerál, dále dudácká
skupina L. Zacha a J. Milfort na harmoniku.
České koláče +++ chlebičky +++klobásy a domá-
cí chléb +++ teplá jídla do 22. hodiny
Vstup \$10

Národní kroje vítány!

Bližší informace: J. Šimeček /062/ 88 5614, J. Vo-
dička /062/ 81 4210, R. Mestek /062/ 31 5599.

Slavnostní mše sv. za domov bude sloužena slovenským
knězem Otcem E. Černajem v neděli 30. října ve 14.00
hod. v kostele sv. Josefa, Boronia St., O'Connor.

Ve věku 71 roků zesnula v Melbourne po delší nemoci
paní

MANKA PICKOVÁ
roz. Slapnicková

Smuteční obřady se konaly za účasti zástupců čs. orga-
nizací a osobních přátel v síni krematoria ve Springval-
le, po nichž byla urna s popelem zesnulé uložena v ko-
lumbiariu hřbitova Boroondara v Kew - vedle urny
s popelem jejího dříve zesnulého manžela /stěna 11,
řada F, číslo 12/.

Starší generace čs. uprchlíků bude vděčně vzpomínat
na obětavou práci ve veřejném krajauském životě, kona-
nou po léta bývalým majorem čs. západní armády Honzou
Pickem i jeho právě zesnulou manželkou Mankou Pickovou.

Přátelé v Melbourne

Jedete-li do Brisbane

rádi pomůžeme při opravě auta, případně umožní-
me zaparkování obytného přívěsu na farmě.

Jarda ZBRANEK, tel.: Brisbane 391 6021
A.H. 800 5486

OZNAMOVATEL

Geotechnická konzultační firma hledá na kontrakt
/s pozdější možností trvalého zaměstnání/
STAVEBNÍHO INŽENÝRA S GEOTECHNICKOU PRAXÍ.
Kvalifikace pro členství v I.E. Australia podmínkou.
Praxe ve stavební projekci a zeměměřičství vítána.
Pisemné odpovědi zasílejte do redakce Panorámy
s označením na obálce GEOTECHNIK.

ŠANCE PRO AUTOLAKÝRNÍKA! Jsi-li šikovný a hledáš-li
zaměstnání v kamarádském prostředí, volej Jardu,
tel. /03/ 547 5760.

Kamarádi z Elwoodu, Hamptonu a East Bentleigh srdečně
blahopřejí MUDr. L. HAŠOVI k úspěšnému složení všech
obtížných zkoušek, které jsou podmínkou pro vykonávání
lékařské praxe v Austrálii.

HLEDÁME SE

Hledám seznámení se ženou českého původu za účelem
sňatku. Je mi 39 let a mým přechodným bydlištěm je
Rakousko. Jsem všestranných zájmů, především mám rád
přírodu. Velice rád uvítám i ženu s dětmi. Zná: "SOS".
17/88

Při odpovědi uveďte na obálku "Odpověď na inzerát č. ...",
abychom mohli. Váš dopis předtím neodevzdejte tomu, kdo si
podařil inzerát.

Z DOPISŮ

Potřebuji se někomu svěřit ze svých pocitů... V srpnu
na stanici SEB FM jsme slyšeli rozhlasovou montáž
o srpnových událostech roku 1968, kterou připravil
Jaroslav Kovářiček. Slyšel jsem nejen hlas Svobodův
a Dubčekův, ale i Pelikána, Slávu Volného, tehdejší
redaktory Čs. rozhlasu, bylo slyšet výstřely před
budovou rozhlasu... Montáž byla připravena opravdu
mistrně a zanechala ve mně nezapomenutelné pocity.
V roce 1968 mi bylo 15 let a pamatuji si opravdu
jen velmi málo - atmosféra, jež na mě dýchala z re-
lace, byla však ohromující a hrůzná...

P.H. VÁCLAVÍK, S.A.

Pozn. red.: Rozhlasovou montáž, o níž je řeč, jsme
si mohli poslechnout z kazety a slova našeho čtenáře
můžeme potvrdit. Relace je připravena profesionálně,
natočena stereo, použité dokumentární záznamy jsou
vesměs technicky velmi kvalitní /vysílání australského
rozhlasu z r. 1968, legálního svobodného pražského
rozhlasu, ale i nechutné kolaborantské stanice Vltav-
va, vysílající z vých. Německa/. Lze předpokládat,
že by někteří naši čtenáři chtěli dokument tak silné
působivosti mít ve svém vlastním audiovizuálním archivu:
pro zájemce jsou autoři programu ochotni jej přeložit
na kazety a poskytnout za úhradu ceny kazety, poštov-
ného a režijních nákladů, vše dohromady \$11 /v Austrá-
lii/. Máte-li o kazetu zájem, napište si o ni na
adresu /jistě nezapomenete přiložit šek na \$ 11/
J. Kovářiček, 15 MacBeath Drive, SKYE, S.A. 5072.

Československo nebylo na EXPU 88 v Brisbane zastoupeno
oficiálně ani neoficiálně, dokonce ani plzeňským pi-
vem či pražskou šunkou. Nicméně Češi jako národ na
EXPU zastoupeni byli, jaksi nepřímo a laskavostí
Karla Wojtyly. V jedné z výstavních síní pavilónu
Vatikánu jsme totiž mohli mezi zlatými odlišky pečeti

světských i církevních hodnostářů vidět i pečet císaře a českého krále Karla IV., zhotovenou v Římě roku 1355. Jako by člověka ovanul dech šesti století z Říma přes Prahu až do Brisbane...

Z. VOLEK, QLD.

V USA, Brazílii, Argentině i jinde přistěhovalci osidlovali liduprázdná území - tady osidluji již přeplněná města Melbourne či Sydney. Pokud se nevytvoří podmínky k osídlení prázdných oblastí při pobřeží, hlavně v severní Austrálii, nemá masové přistěhovalectví smysl. A uchazeči ze všech kontinentů, kteří sem chtějí, musejí mít stejnou šanci - tak jako bylo omylem dřív zvyhodňovat Evropany, je nyní nesmyslem dávat přednost lidem z Asie.

A. WIECZEK, Vic.

Mám již svoje oblíbené autory. Jedním z nich je dr. M. Ondrášek, jehož přednášky jsem navštěvoval už v Melbourne. Obdivuji jeho češtinu i jeho sportovní a turistické výkony, tu chuť a vůli.

L. ČAPEK, QLD.

AUTO

I PO TĚŽKÉ HAVÁRII JE MOŽNÉ
AUTO VRÁTIT DO STAVU, ZE
ANI LEKTERÝ ODBORNÍK
NIC NEPOZNÁ!

AUTOKLEMPÍRSKÉ PRÁCE - STŘÍKÁNÍ - VYPALOVANÉ LAKY
Srovnajte ceny odjinud s našimi cenami - budete
překvapeni! Nenechte si ujít šanci, zavolejte!

CHTEJTE MLUVIT S JARDOU!

4 LIBBETT AVENUE, CLAYTON. TEL: (03) 547 5760

• REDAKČNÍ RADA •

Jiří HODAČ, dr. Miloš ONDRÁŠEK, Pavel ŠINDELÁŘ,
Jiří ŠPIEGEL

Dopisující členové:

Petr CHUDOŽILOV /Švýcarsko/, Jaroslav KOVÁŘÍČEK
/Adelaide, Austrálie/, Jindřich LION /Rakousko/,
Jiří SÝKORA /USA/

Adresa redakce a telefonní číslo na straně 3.

• SPOLUPRACOVNÍCI •

Austrálie:

dr. M. Cigler
V. Donát - pseud.
J. Havránek
J. Hodač
P. Homolka
V. Kadnár
ing. J. Kazda
J. Kovářiček
P. Mařan
A. Nebeský
dr. M. Ondrášek
J. Slavík - pseud.
H. Stehlík
P. Šindelář
J. Špiegl
F. Toman
S. Tribbicková
V. Urban
J. Vrtielka
K. Wendt
R. Zallmann

USA a Kanada:

V. a M. Bosákoví
V. N. Duben - pseud.
Jára Kohout
V. Kříž
E. Límanová
J. Sýkora
V. Tábořský
dr. O. Ulč

Evropa:

P. Chudožilov
J. Lion
J.J. Staněk
dr. R. Ströbinger
Jižní Afrika:
Buštelegraf - pseud.
Papua Nová Guinea:
I. Kwiatkowski
dr. M. Pflieger

To cater for your P.C. needs now YOU NEED TO GO "HIRE"!

HELP!
•• SIMPLE ••
RENT FROM
TECH RENTALS!

Breakdown, overload, special project? Whatever your reason for needing additional P.C. and/or peripherals. The simple and immediate answer is to hire your needs from TechRentals.

- No capital outlay.
- 1 week to long term Rental plans.
- You can test the equipment for future purchase.

We will deliver within 24 hrs.

TechRentals offers Australia's largest range of I.B.M., and top brand equipment to assure complete compatibility. We know P.C.'s and we offer personalised service to solve your problem now! TechRentals has purely professional sales and services support, Australia wide.

VIC. 879 2266 • N.S.W. 808 3055 • QLD. 875 1077
S.A. 344 6999 • W.A. 322 1085 • N.Z. (9) 50 4759

TR TECH-RENTALS
"When you need to go hire"

WORKSOUTH 159